

Št. 197

**NOVEMBER
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memič,

Špela Blatnik, Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Leah Artist Mihalič, L-King, ArtsyBee,

Damjan Puhan, Gašper Sojč, Saydung89, GDJ

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštnina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

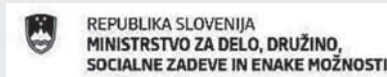
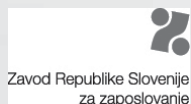
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: osebni arhiv

OTROCI KAPITALIZMA

Počasi postaja jasno, da bo družinsko kuhinjo, ki ne le da me spremlja od rojstva dalje, ampak je tudi starejša od mene, treba zamenjati. Klasika Gorenja, temno rjave neuničljive iverke, ki so prestale mnoge premestitve, preobrazbe in prilagoditve, dobro poznane vsem, ki so doživeli 80. in 90. leta prejšnjega stoletja. Ker se mi več kot 30 let ni bilo treba niti enkrat ubadati z montažo nove kuhinje, se na trenutno situacijo na tem področju niti malo ne spoznam. Kar nekaj znancev nama je s partnerjem predlagalo Ikeo. Praktično, lepo in ugodno, tako se govori.

V Ikeo do letošnjega leta še nisem stopila. To me je kar malo sram priznati ob vseh trumah znancev, ki so se v to trgovino nekoč vozili tudi v Avstrijo ter se vedno vračali s simpatičnimi kosi. No, sedaj je napočil tudi moj čas. Kot odlična poznavalca nakupovalnih razmer se s partnerjem v drobno nakupovalnega središča podava v soboto popoldne. Ne le da deluje, kot da je tam vsa Slovenija, ampak tudi kot da je vseh prebivalcev kakšen milijon več. Prvi živci že začnejo trzati, prvi vzdih že polnijo prijetno vzdusje. Parkirati nama uspe po približno devetem obkroženju gromozanskega parkirišča. Vsak krog terja nov živec in glasnejši stok. Kot veliko sovražnico počasne hoje pa me kmalu zatem do samega jedra razbesni vrtljivi vhodni sistem, ki se pomika, kot bi v Ikeo hodili nakupovat lazarji, ne pa ljudje. Namen je jasen: upočasnite korak, vzemite si čas, oglejte si čim več artiklov in jih večino, lepo prosimo, kupite. Komaj preživim vrtljivi tempo, se zaženem naprej in bevskam na partnerja, ki me poskuša dohajati tri korake zadaj. Po pol ure hitre hoje po pritličju in nič najdenih kuhinjah končno naletiva na modro-rumeno gospo, ki naju usmeri v prvo nadstropje. V kaskaderskem cikcaku prehitevam počasi hodeče trume, ki se ustavljajo na vsakem koraku, in se ogibam cepetajočim otrokom, ki nujno hočejo to ali ono. Čeprav je smerokaz za kuhinje ves čas na vidiku, ne deluje, da bova kakšno dosegla pred sončnim zahodom. Štedilniki in korita nama dajo vedeti, da sva na cilju. Ne razumeva. Ničesar. Kaj spada v kateri sistem, kaj smeš sestavljati, kakšna je končna cena. Počenih živcev že davno ne štejem več. Zlasala bi vsakega, ki mi pride na pot. Tečna sem, da grem še sebi na živce, in sem zato še bolj tečna. Pririneva se do oaze, kjer so nameščeni svetovalci. Priznava, da nimava pojma. SOS. Svetovalka pove, da bo najbolje, da najprej malo pogledava njihovo spletno stran, potem pa se naročiva na svetovalni termin (do 30 minut je brezplačen, sicer pa 30 €). A se ti hecaš? Ne heca se. Ves ta čas, vsi ti živci, vsa ta energija za nič?! Počutim se kot najbolj bejav človek tega sveta. Želiva čim prej ven, na svobodo, ampak to ne bo lahko. Potke so seveda tako lepo speljane, da si moraš ogledati celo poslopje, preden lahko spet vidiš prostost. Da bi ja ugledal še nekaj, kar boš kupil. Pa ne me zafrkavat s temi »bližnjicami«, ki pobeg s pol ure skrajšajo na 20 minut. Med potovanjem vidim ljudi, ki mirno obedujejo v restavraciji. Res lepo diši, ampak jaz se na tej točki počutim kot artikel, kot figurica v rokah kapitalizma. Počutim se, kot da sem prišla, ker sem nekaj potrebovala, pa sem bila jaz uporabljena. Skozi počasno, umazano in neskončno dolgo reko vozil se pretolčeva nazaj v zavetje temno rjavih omaric.

Maruša Ivančič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **SAMO FOTR 2**
- 8 **POLJE ČASTI**
- 10 **TONČKU V SPOMIN IN DRUŽBI V OPOMIN**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTA IZ PRODAJE**
- 14 **BREZDOMKA 6**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 24 **MESEC ŠPORTA NA KRALJIH ULICE**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **TAKO LJUBKI SO**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 32 **KOMENTARNICA**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: JANI

Septembra sem prejel nagrado za najboljšega vratarja nogometnega turnirja *Z žogo nad stigmo*, ki je bil v organizaciji Šenta odigran v Novi Gorici. Za ekipo Kraljev igram že celih 12 let, sem veteran, ampak energija in zanos sta še vedno prava. Najboljša droga je žoga.

Foto: Nada Žgank

Cenjene bralke, cenjeni bralci,

ponosni smo na dejstvo, da je bil priporočeni prostovoljni prispevek za časopis nespremenjen celih 17 let. Kljub temu da nam je po svoje godilo, da je bil prispevek vsa ta leta nizek, pa so se vsesplošne podražitve storitev dotaknile tudi nas, zato smo ga z mesecem oktobrom dvignili na dva evra – v nasprotju z drugimi programi društva se časopis namreč samofinancira. Hvala za razumevanje! Uredništvo

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

LJUDJE IZ DRUŠTVA MI PREDSTAVLJAJO NADOMESTNO DRUŽINO

Kakšne so naloge predsednice Društva Slišanje glasov?

Ne vidim se v neki vidnejši vlogi. Morda zgolj, da sem v ožjem krogu ljudi, ki smo seznanjeni z večino zadev, na tej ravni se tudi odločamo, kdo bo kaj prevzel oziroma ali nas kot društvo to sploh zanima. Pri tem večinoma odloča finančni vidik, nimamo svojih financ, vsi smo prostovoljci. Prav tako je pomembno, ali je določena ideja skladna s tem, za kar se zavzemamo, in tudi ali jo je kdo pripravljen prevzeti in izpeljati. Trenutno delujejo skupina za svoje, podporni skupina, ki se je razrasla v tedensko, tematski večeri, kjer je tema pogovora že določena, in šola za povezovalce, v kateri skušamo izšolati lastni kader za vodje skupin. Vsakoletno imamo tudi seminarje, do sedaj smo vedno vabili tuje strokovnjake, letošnjo pomlad pa smo imeli tridnevni seminar lastnih strokovnjakov.

Bi lahko rekli, da je to horizontalna organizacija?

V društvu smo vsi enakovredni med seboj. Vsako vidnejše delovanje je tako vezano na pripravljenost aktivnejšega delovanja posameznika.

Zakaj se je pomembno pogovarjati o glasovih?

S pogovori o glasovih pridemo do pogovorov o sebi. Do slišanja sebe in drugih. Pridemo do tega, da nismo dosti drugačni od drugih ljudi, da smo se le nekje na poti življenja zlomili pod bremenom, v zgodbi neposlušanja oddaljili od sebe.

Kaj vam pomenijo srečanja z drugimi ljudmi iz društva? Ste spletli prijateljske vezi?

Predstavljajo mi nadomestno družino, kjer sem se znova učila socializacije, pristnih stikov z ljudmi.

Kako se je vaše življenje spremenilo, odkar ste dejavni v društvu?

Ko sem se srečala z društvom, sem bila že pet let brez zdravljenja, do neke mere sem v sebi že predelala odnos do zaznav. Srečanje z društvom mi je ponudilo prostor, kjer lahko prosto govorim tako o zaznavah kakor tudi o dogodkih v realnem svetu, kar je bilo zame prebojno. Povrnila se mi je samozavest, večja gotovost vase. Hkrati sem s pomočjo tuje zgodbe ozavestila dele sebe, ki sem jih še vedno zanimala. Vsako

srečanje je imelo zame terapevtski učinek, s predelovanjem čustvene navlake, ki so jo srečanja potegnili na plan. S srečanjem z drugačnim pogledom do zdravljenja sem se znova učila spoštovanja do vseh rešitev, za katere kdo meni, da ga podpirajo, se znova spopadla s spomini na hospitalizacijo in tudi z drugimi obdobji v svojem življenju, ki so bila do tedaj zavita v blagoslov pozabe.

Kakšni so lahko glasovi? Kaj sporočajo? Kako se obnašajo?

Moje generično stališče je, da so glasovi potlačeni deli mene, ki so se razvili v skrajnih situacijah in mi pomagali preživeti, vendar nato obstali na tej ravni. S paradigmo sobivanja smo se nato učili hoditi drug ob drugem, odraščali in skupaj predelovali travme. Vendar je klobčič zaznanega morda malce bolj zavito. Realnost je krasna, ni pa edina dimenzija na tem našem planetu. Zaznavam na ravni glasov, vizualizacije, energij in občutkov.

Kakšen odnos ima do glasov psihiatrija?

Težko bi o tem kaj več povedala. Dokaj hitro sem se distancirala od njihove paradigme. Po mojem verjetju jim je pomemben nadzor. V iluziji varnosti nepredvidljivost in čustvena nihanja niso dobrodošli. Nimam pojma, kaj se z ljudmi zgodi, ko doživijo travmo ali kakšno težjo situacijo, morda se srečajo s seboj, morda pa izkušnjo znova potlačijo, kdo ve.

Kakšen odnos do glasov ima družba?

Če je tema lahkotna, se jim zdijo zgodbe zanimive. Kadar govorim s težjo nepredelanih čustev, se večinoma umaknejo, saj jim postane strašljivo, morda se dotakne tudi njihovih strahov, nepredelanih stvari.

Kako se ukvarjate z glasovi?

Sobivamo. O shizofreniji sem prebrala zelo malo. V eni od knjig se je pisatelj trudil utišati glasove, jih podrediti, jih ujeti v časovni termin, lokacijo in omejiti pri stikih z ljudmi. Nekako se mi je zdelo, da bi s tem zgolj znova nad seboj izvajala represijo. Tako sem hodila v smeri, da se lahko kateri koli moj glas pojavi v katerem koli času in bo sprejet. Slišan. Kljub temu pa bo odločitev, kaj naj s tem, moja. No, sedaj mi je rekel eden od mojih glasov *kapo di banda*. Tako smo se skupaj učili voziti ta voz. Se slišati. Biti tolerantni drug do drugega. V nekem spoštljivem odnosu, kakršnega sem najprej zgradila v sebi in

Foto: arhiv intervjuov

Mojca Nahtigal je že več let predsednica Društva Slišanje glasov. Ves čas je zelo dejavna in skuša svoje izkušnje izmenjavati z drugimi ljudmi, ki se udeležujejo vse številnejših dejavnosti. Tako na srečanjih z drugimi članicami in člani društva kot v tem intervjuju med drugim razmišlja, kako pomembno je, da človek deluje v podpornem okolju.

nato projicirala v svet. V odnose z ljudmi v realnosti.

Pravite, da radi delite svojo izkušnjo. Zakaj je to pomembno – za vas in za druge?

Morda komu moj način spoprijemanja pomaga v podobni situaciji. Prepoznanje, da je nekdo že hodil nekaj podobnega in shodil svojo pot, da je včasih rešitev zgolj v drugačnem pogledu, premika meje.

Veliko tudi pišete. Zakaj ste začeli pisati? Kaj vas navdihuje? Kaj želite sporočiti s svojim pisanjem?

Po večji krizni situaciji v družini je postalo pisanje ventil, po katerem sem izražala nakopičena čustva.

Življenje poskušam videti kot čudež, biti hvaležna za vse, kar se mi zgodi, v vsem videti podporo življenja, tudi v situacijah, ki na prvo žogo niso pozitivno obarvane. Zaznave so lahko največje breme, kalvarija, stiska, lahko pa tudi največji blagoslov, včasih zgolj drugačen pogled odloča o tem.

Napisali ste že veliko besedil. Bomo kmalu lahko pozdravili knjigo izpod vašega peresa?

Vse bolj sanjam o knjigi, v kateri bodo glavni junaki živali. Ko vidim čebelo, ki je »zalutala« v stanovanje, čutim njeno živčnost, negotovost. Nezaupanje do ljudi, ki imajo v stanovanju pajke. Ob tem me preseneti naveza ljudi in pajkov, možnost, da smo morda v nekem pogledu obravnavani kot enakovredni s krvosesi pajki, saj živimo z njimi

v sobivanju. Kako nas vidijo živali, ki jim hote ali nehotе zadamo bolečino ali odvzamemo življenje zgolj zaradi motečega pogleda ali »hrupa«. Kje pa so še drugi pogledi netolerantnosti do drugačnosti?

Bi bralkam in bralcem Kraljev ulice radi še kaj sporočili?

Notranje bitke so mi ponudile možnost drugečnega pogleda. Preobrazbe. Potovanje v notranji svet, kakršnega si nisem niti predstavljala. Vsekakor to ni primerljivo s potovanji v realnem življenju.

Vendar to niti ni bila izbira. Je danost, s katero sem morala živeti. Edina izbira je bila morda v tem, da sem se odločila preživeti in znova zaživeti.

Andraž Rožman

PRIPOVED O DILANJU IN SMRTI

Zaradi mojega preprodajanja prepovedanih snovi je skoraj umrlo šest ljudi. Vse sem oživljal sam. Od teh šestih sta bili dve ženski. Z eno punco sva imela intimne odnose, skupaj sva zaspala, razlog je bil koktajl benzotov,¹ ki sva jih pojedla, zato sem jo pred prihodom reševalcev še oblekel. Drugi primeri so se zgodili, ko so ob različnih priložnostih ljudje prišli do mene kupit robo in se ga zadet. Niso bili vajeni tako močnega heroína, kot sem ga imel, saj se je dobra roba v Ljubljani težko dobila.

Letos avgusta sem oživljal zadnjega. Ker sem videl, da mi leze dol, sem ga skušal spraviti ven iz stanovanja na sprehod, pred blokom pa je popolnoma odpovedal. Naložil sem ga na rame in ga odnesel do postaje, pred tem sem klical rešilca, da so prinesli nalokson.² Ko so mu ga dali, je takoj prišel k zavesti.

Utrujen sem že od teh stvari. Ne dilam več. Žal mi je ljudi, ki se jim to zgodi, sploh če jih poznam. Zato ne spuščam več ljudi v svoje stanovanje, da bi se skupaj drogirali.

RJ

¹ Benzodiazepinov.

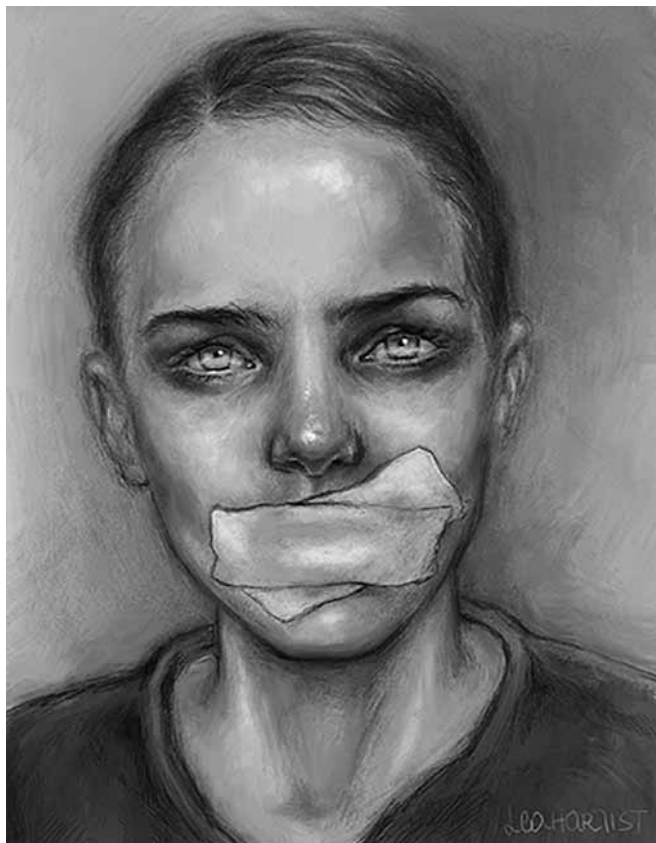
² Antidot pri predoziranju z opiaty.

STIGMATIZACIJA

Še pred petimi leti sem bil brezdomec z vsemi možnimi odvisnostmi, potem pa sem se, kot da bi mi nekaj kliknilo v glavi, odločil oditi na zdravljenje odvisnosti od drog in alkohola. S pomočjo Kraljev ulice sem prej oddal še vlogo za bivalno enoto, ki sem jo dobil pred tremi leti in pol.

Če še ne veste, imajo na Kraljih ulice razne delavnice in športne dejavnosti, mene pa zanimajo predvsem športne – v tem primeru igranje namiznega tenisa. Igram ga že od samega začetka namiznoteniške dejavnosti (tri leta, op. ured.). Že kar dobro so me ogreli in razgibali, tako da sem v klubu NTD Kajuh-Slovan, kjer treniramo, prosil trenerko, če bi lahko prišel na rekreacijo tudi k njim. Tole vam pišem zato, ker sem imel precejšnjo tremo, občutek, da ne bom sprejet v njihovo družbo zaradi svojih preteklih izkušenj. Seveda pa sem si te občutke nesprejemanja že vnaprej ustvaril sam. Moram reči, da sem se zelo motil. Že na prvi rekreaciji sem bil zelo lepo sprejet, čeprav so vedeli, da prihajam s Kraljev ulice. Prvo noč po rekreaciji do treh ponoči sploh nisem mogel zaspati, najbrž zaradi nekakšnega notranjega občutka olajšanja, ki je bilo posledica teh neuresničenih strahov pred nesprejetostjo. Takrat ko te je nečesa strah, moraš narediti točno to, česar te je strah. Morda boš presenečen.

Vesoljc

Leah Artist Mihalič

05
KRALJI
ULICE

ŽIVALSKA FARMA

Smo brez strehe nad glavo. Spimo na betonu v Plečnikovem podhodu. Zebe nas, vsi smo bolni, teče nam iz nosa in boli nas grlo. Prejšnja noč je bila res zelo naporna, nismo veliko spali. Najprej je prišla pijana mladina iz bara Parlament. Topotali so z nogami in nam klicali »budnica«, tudi slikali so nas. Ko se je zadeva umirila, je prišel mlajši moški, ki nas je začel odkrivati ter nam jemati vino in cigarete. Mene (žensko, op. ured.) je začel spolno nadlegovati, natančneje otipavati povsod po telesu. Ko se je iz toaletnih prostorov vrnil moj prijatelj, sva zamenjala spalne položaje, da se me ne bi mogel več dotikati. Ko smo končno zaspali, pa nas je zbudilo komunalno podjetje, saj so pomivali tla.

Brezdomni iz podhoda

SIVI VOLK

Postal sem sivi volk.
Ranjen, star, zavrt v molk.
Če koga ne razumem,
mu srce raztrgam,
krí si obliznem,
popolnoma poblaznim,
prste odgriznem,
strast izživim.
Človek človeku volk.
Beseda na besedo molk.
Ženska na žensko hudič.
Denar na denar nič.

Benjamin MantaQi-Chi

Vsi hrepenimo po slavi,
po igrah na srečo
dragi moj, prižgi zame svečo,
nocoj sem umrla,
bednica povprečna,
in nikoli – nikoli ne bom večna ...

Marty G.

Sem klošar zaprišežen,
žicar prav nadležen.
Bil sem inženir,
a v meni je nemir,
to reši lahko le pir.
Med študijem sem mnogo pil,
potem pa še dolil.
Po poroki sem bil cel mesec trezen,
potem se vrnila je bolezen.
Žena me kmalu je prebrala
in k mami se pobrala.
V službi nisem bil uspešen
in kmalu bil sem rešen.
Zapil sem stanovanje,
z njim tako bilo je samo sranje.
Ulica je moj dom,
se prilega kot kondom.
Večkrat v zaporu spim,
da se malo uredim.
Ko prosjačim, ne lažem, da rabim za jedačo,
povem, da rabim le pijačo,
kdor razume, da dvojačo.
Življenjska pot »pijanec«,
to težak je klanec.

Johan

Matjaž Odlazek

SAMO FOTR 2

Foto: osebni arhiv

Tisti, ki spremljate moje umotvore, ste najbrž že prebrali, da sem oče transspolne deklince. V družini smo se skupno odločili, da to povemo čim širši populaciji in tako zaključimo z namigovanji in ugibanji. Ampak, kot pravijo, dragi Bog nam naloži ravno toliko, kot se mu v danem momentu zdi, da lahko prenesemo. Tako je prišlo novo spoznanje. Hči nam je tokrat povedala, da je, no, khmm, se pravi, mal mi gre težko z jezika, veganka.

»O, kurba,« drugič!

Pa ravno sem začel razvijati nove šale za primer, ko bi mi kdo povedal, da je vegan. Ja, nič, pa gremo spet naprej. Ker zelo rad jem in zelo rad kuham, sem se začel malo izobraževati v tej smeri in skuhal kar nekaj veganskih jedi, za katere je družina rekla, da so celo okusne. In tudi sam sem par dni jedel vegansko, ampak dragi moji, da bi celo življenje tako jedel ... V primerjavi s tem, bi se mi zdele celo genitalne bradavice kar solidna ideja. Po tretjem dnevu se mi je zazdelo, da bom umrl in sem preklupil nazaj na meso. Ne gre pozabiti, da nas poganjajo tudi predsodki. Da so vegani zaradi svoje prehrane bolehní in slabotni. Ne bo držalo. Osebni trener Mito, ki ga poznam, je vegan in je silak, ki si zlahka naloži mene na hrbet in z mano naenkrat naredi več sklec, kot jih jaz zmorem v vsem svojem življenju. Pa še faca je tip. V bistvu nas ravno sodobna hrana dela debele in lenobne. Kar pogledajte kakšne slike z morja izpred 40–50 let. Ni debelih ljudi. Potem pa so v Ameriki »izumili« celulit in se zdaj po plažah valjamo v glavnem debeluharji.

Edino, kar mi gre na živce, so pa tisti agresivni vegani, ki drugim vsiljujejo svoja mnenja. Isto kot pri veri. Če je človek veren, je to pač njegova pravica – in prav je tako. Ko pa ti začne enkrat trkati na vrata in »oznanjat radostno vest«, ti začne iti na živce. In ko so pri Dnevniku pred časom prikazovali tiste vegane, ki so okupirali nek hlev zraven Ljubljane, sem prav navijal za tistega kmeta, da jih z vilami malce špikne v zadnjo plat. Takle mamó. Bi sicer še kaj napisal, ampak nimam časa, se mi mal mudi. Moram it v Mercator po lečo in čičeriko.

ArtsyBee

KRATKE ZGODBE IZ GOSTILN

V moji domači gostilni, v Mondialu, Đeki razlaga:

»O, js sm bil v osnovni kr zelo dobr. No, okej, ne glih zelo dober, tku neki srednga, ne glih najbulš, najslabji pa tud ne. No, dobr, v sedmem sem sicer padu in sem mogu punavlat ...«

Pol sem se pa tako smejal, da nisem slišal, kako se je po akademski lestvici uvrščal naprej.

CHARLIE CHAPLIN

Dober dan. Res je dober, točno tak kot vsak moj dan. In za vsak dan posebej se zahvalim Bogu. Zjutraj zato, ker sem se zbudil, zvečer pa zato, ker sem ga brez večjih težav preživel. Dihal sem, in to je popolnoma dovolj. Zame je za vse, kar se mi zgodi, krivec prav on. Sovražim ga, a ga imam tudi neizmerno rad. Ne vidim ga, a sem popolnoma prepričan, da je vedno v bližini moje visokokalorične malenkosti. Verjamem, da uživa in trpi, prav tako kot jaz. V mnogih neprespanih nočeh mi je vlival trmo in pogum, da sem živel in trpel dalje. Mislim, da sem neke vrste uživač, saj sem v trpljenju prav užival. Morda celo malo pogršam tiste brezskrbne brezdomske dneve in noči, saj sem znal biti pozitivno nastrojen, pa če mi je šlo še tako zelo slabo. Nikoli ni tako črno, da ne bi moglo biti še bolj.

Charlie Chaplin je nekoč dejal: »Nič ni trajnega v tem zlobnem

svetu, niti naše težave.« Norček na platnu – veliki modrec v resničnem življenju. Vse je minljivo, in tako je prav. Morate pa vedeti, da sem kljub egoizmu zelo nežna dušica. Skrbim za rožice, in to tako, da jim predvajam glasbo in se včasih pogovarjam z njimi. Izredne poslušalke so. Nikoli, kar je preverjeno, ti ne ugovarjajo. Na zemlji so zato, da nam dajejo kisik, a same živijo od CO₂.

No, sedaj sem še sam ugotovil, da potrebujem en nikotinski štapič, zato se za tokrat poslavljam. Kot vedno z eno pametno iz moje zakladnice: *Poslušajte svoj organizem in oskrbuje ga z vsem potrebnim, tudi s strupom, če je treba.*

Čavči, bajči in seveda moj obvezni arrivederci.

Gogi

POLJE ČASTI, 10. DEL

Ko človek ne zmore več nadzirati svojega vdajanja snovem ali posameznim vedênjem, s katerimi sprošča napetost in stres, govorimo o odvisnosti. Gre za kronično bolezen, ki ima – če ni pravočasno zdravljena – katastrofalne posledice za človekovo življenje. Abstinenca je prvi pogoj treznosti, vendar jo lahko dosežemo le s korenito spremembo življenja. Ta obsega vnovično vzpostavitev življenjskega ravnovesja ter telesnega, duševnega in duhovnega zdravja.

Luka je na cesti od 6. septembra lani

Doseči mir, ravnotežje med telesom in zvezdami, med dihanjem in sanjami, to terja od človeške duše vse. Vse. /Ivo Svetina, Malabar/

Luka se je odločil, da bo šel po enem letu v komuno, na zdravljenje odvisnosti. Da bo imel streho nad glavo, lahko se bo umival, ne bo lačen, ne bo ga zeblo, ne bo ga strah – zato pod vzglavjem ponoči ne bo imel več noža. Nekaj časa bo živel med ljudmi, ki ga bodo razumeli, saj sami prihajajo iz podobnih zgodb. Seveda za Luka borbe še ni konec, tisti pravi boj se šele začelja.

Lukova zgodba se je začela s pismom, ki mu ga je napisal oče ali mati ali kdor koli, ki ga ima rad: *Luka, oblikovati boš moral lastni jaz, kar se imenuje polje časti, in to je včasih zelo boleče ... Polje časti ni kraj za igro otrok. Otroci nimajo časti, in tega tudi nihče ne pričakuje od njih, saj je to zanje pretežko. In preveč boleče. Da postaneš odrasel, pa moraš stopiti na polje časti. To je nujno! In od takrat se od tebe pričakuje vse. Ne smeš odstopati od svojih načel. Od tebe so zahtevane žrtve. Sodijo tvoja dejanja. Če narediš napako, jo moraš plačati. Včasih je treba požreti nagoni odziv in pokazati več zrelosti kot nekdo drug – nekdo brez časti. To lahko boli, zato pa obstaja polje časti.*

Seveda ni za nikogar nujno, da stoji na polju časti. Če se ti to zdi prezahtevno, lahko vedno stopiš ven in ostaneš otrok. (Če se ne moreš upreti dejstvu, da sproti zapraviš vse, kar zaslužiš, in še več, da jemlješ stvari, ki niso tvoje.)

Toda če želiš biti značajan človek, je to žal edina možnost. Je pa lahko boleče, ko se moraš odrekati stvarim, za katere zdaj misliš, da so nujne zate, da so dobre in ne moreš brez njih. (To je trenutno brezciljno pohajanje okoli »lažnih prijateljev«, ki te napeljujejo na nepoštena pota.) Lahko ostaneš otrok ... Otroci bežijo pred težavami. Otroci se skrivajo. (Za pijančevanjem in drogiranjem, žal.) Ali hočeš ostati otrok? Tega nihče noče ... verjamem, da tudi ti ne.

Po enem letu ...

Čeprav so doma vedeli, da Luka ne samo izkorišča socialno pomoč in krade, ampak tudi dela; da pomaga pri zbiranju starega železja in vozi (ja, celo vozi) težko naložen kombi, se jim »ni zdelo normalno«, da se ne javlja več na telefon. Vsi dogodki so sovpadali: uradna pošta o pogojni kazni zaradi večje kraje in še več uradnih pošilk o krajah hrane in bencina, vlom v bife, pokvarjen avto, Lukova neodzivnost na pozive, naj vendar pride domov, da se bo umil, da si bo opral perilo ... In oče ga je šel iskat, iskat tja, kjer je spal, v mrzlo klet opuščene tovarne tik pred rušenjem. Brez upiranja se je prepustil očetovemu toplemu zavetju.

Strah, kaj strah, blaznost me je tako zgrabila, mi nadela znojne uzde, da sem se pognal v beg. /Ivo Svetina, Malabar/

Vzel je samo najnujnejše stvari, ki jih je nakopičil v tem letu, drugo je pustil prijateljem – brezdomcem. *Da je skrajni čas, da ga odpelje, to je dolžan njim – brezdomcem, ker vnaša nemir in je kriv za pogostejše obiske policije, je povedal najstarejši narkoman v skupnosti, ker mu za ovratnik diha diler, ker so se stopli, ker je njegov stari avto z razbito šipo pod mostom in vse, kar je bilo vrednega, je ukradeno. Ukradli so mu kolo, vzeli so mu telefon, ukradli so mu svobodo, ukradli so mu jaz. Zadnje tri mesece se je drogiral s trdo drogo, bil je na igli, zato ni več našel žile na rokah. Misleč, da ima svobodo, da je samostojen (s socialno pomočjo si je kupil star avto, večkrat je poskušal s službo, a ni šlo ...), je zdržal eno leto, vse dokler ni zdrsel do roba, do dna. Zbal se je tudi za svojo varnost, saj ni malo noči, ko narkomani »padejo v delirij« in se začnejo obtoževati, kdo je komu ukradel zdravlila, ki so njihovo drugo zlo poleg droge, in se stepejo.*

Ljudje verjamemo, da ničesar na svetu ne potrebujemo bolj kot svobodo. Če bi izbirali med svobodo, varnostjo in ljubeznijo, bi svobodo izbrali kot najpomembnejšo. Obupano se oklepamo svobode, a prav vsak od nas se dobro zaveda, da je še pomembnejše, da se v svojem okolju počutimo varne. /.../ Svoboda njih – narkomanov –, ki se skrivajo pred svetom, je ogrožena, zato ostajajo »pod zemljo«, vidijo le malo dnevne svetlobe, saj se le tam, v temi, počutijo varne. Tam lahko počnejo in delajo, kar želijo, a le takrat, ko jih pri tem nič ne ogroža in je zadovoljena potreba po varnosti. Človek je bitje, ki išče najlažjo in najhitrejšo pot do zadovoljitve potreb; organskih (potreba po ohranitvi življenja, torej po hrani, vodi, kisiku, spanju, izogibanju bolečinam) in psiholoških (duševno ravnovesje, prostost, neodvisnost, verovanje). /Boljši svet, MGL/

Luka si je hrepeneč po svobodi uničil zdravje. Njegovo shujšano telo je sključeno, zobje so uničeni, polni lukenj, njegova psiha je v svojem svetu. Takoj po prihodu domov se je začela abstinencijska kriza: zategovanje mišic, nespečnost, bolečina telesa in duha. Da ne zna napisati več pisma, je rekel mami, ko sta se poslavljala pred odhodom v komuno. Da ni prepričan, če lahko prebere knjigo, če bo zdržal brez cigarete ... Mama (v upanju na najbolje) ga je bodrila: *»Luka, izbral si si zelo težko pot, a jo boš premagal. Tista lesena hiška, se spominjaš, o kateri si sanjal kot majhen deček, te čaka v gozdu ... Še vse bo dobro, saj boš imel priložnost spoznati novo življenje, dobro okolje in boš počasi začel graditi sebe. Vsi tvoji, družina, te imamo radi in bomo mislili nate.«*

Vsak dan njegovega življenja v komuni bo kapljica, ki bo polnila jezero, v upanju, da se bo nekoč napolnilo. Mogoče ne v enem mesecu, ne v enem letu, ampak v daljšem obdobju. Ko bo Luka spoznal nove vrednote, ko bo začutil, da je življenje lepo, da ni samo boj za odmerek, za sanje nekje v oblakih, ki so tako ali tako nedosegljive. Da je v življenju vsak najmanjši uspeh, pa naj bo to delovna zmaga ali branje knjige ali srečanje s človekom, ki je dober, veliko več vredno kot prepuščati se kruti usodi.

Na žalost so bile vse samo iluzije. Luka je v komuni zdržal šest dni, potem pa zbežal; brez jope, brez denarja ... spet je brezdomec.

Močnejšemu življenju na široko odpre vrata, šibkejši se komajda priplazi do njegovih vrat.

Erazem

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

JOŽEK CELJSKI

Verjetno ste že slišali za celjske grofe, ne vem pa, če ste že slišali za celjskega Jožeka. V bistvu je bil moj bratranec, sin mojega strica. Brat od strica, bi rekli v Srbiji. Pisal se je Hudohmet, a ker smo imeli v sorodstvu en kup Jožetov, Jožekov in Jožefov, je vsak od njih dobil kak nadimek, da si vedel, o kom je govora, in on je postal Jožek Celjski. Nisem prepričan, če se to šteje kot ime in če moram zapisovati z veliko začetnico. Jožek je bil po osnovni izobrazbi avtomehanik, in kot vsak avtomehanik je rad prčkaril po avtomobilih. Imel je tudi za tiste čase – zgodnja osemdeseta – precej hudega BMW-ja. Rabljenega sicer, saj si novega ni mogel privoščiti, ampak hej – saj je bil mehanik, pa ga je sam šraufal, tako da večjih težav ni bilo. Rad je tudi malo bolj pritisnil na plin, tako kot večina avtomobilskih navdušencev. Jožek je bil tudi bolj okroglo postave, možakar je pač rad jedel in moja mama je dobro kuhala – njegova pa menda še bolje. V tistem času je delal pri mojem očetu – oče je imel obrtno delavnico – tu pri nas v Vižmarjah. Med tednom je spal pri nas, za vikend pa se je odpeljal domov v Celje. Da bi se vsak dan vozil, ni bilo govora, saj tedaj še ni bilo tako modernih cest kot danes in bi mu to vzelo preveč časa. Nekoč ga je oče povabil z nami

na morje, imeli smo namreč vikend v Vrsarju. Oče je bil že malo v letih in začele so se težave s prostato. Pač, težko je uriniral. Moral bi k zdravniku, ampak ni hotel prekinjati dopusta, pa je Jožek našel rešitev: »Stric Ivan, vas bom jaz peljal. Meni ni problem vožnja.« In tako sta – vsak drugi dan – šla v Ljubljano na neke preglede. Jožek je bil dober šofer in oče je med vožnjo večkrat zakinkal. Če je hitrost preveč padla, pa se je zbudil: »Kaj delaš? Šus gas!« Tudi oče je namreč užival v hitri vožnji. To niti ni čudno, saj se je moj oče leta 1934 celo udeležil neke avtomobilske dirke in zmagal. Pustimo zdaj ob strani, da so nastopili samo trije dirkači pa da se je enemu avto pokvaril že pred startom, drugi pa je med samo dirko zletel s ceste. Oče je zmagal, dobil pokal in bil strašno ponosen nanj. Mamo je pa vsakič, ko sta se odpeljala, bolela glava – bilo jo je pač strah, da se bosta zaletela. Kolikor se spominjam, je bil Jožek tudi priden delavec, vem pa, da je mene obražal. Enkrat me je celo tolažil, ko me je matka mal po riti s klofarjem. Zaradi neke slabe ocene v šoli menda. »Ne joči,« me je tolažil. »Vse pride pa vse mine. Še nekajkrat greš spat pa boš že odrasel mož.« Tak je bil naš Jožek, dobrosrčen. In potem je prišel tisti usodni vikend.

Rade Nikolić

V nedeljo zvečer, preživel jo je s svojim dekletom, se je bil že ravno odpravljal v Ljubljano pa si je rekel, grem še enkrat ljubico pozdravit. A kaj, ko je bil pri tem hudiču babjem že drug moški. Razočarani Joža je odvihral, hudo razburjen, v ta prvi bife in se ga pošteno nalil. Potem pa, tak kot je bil, sedel v svojega navitega BMW-ja in gas čez vas. Pa je šlo malo prehitro in Jožek Celjski in njegov BMW sta končala v obcestnem drogu. Policisti, ki so prihiteli na kraj nesreče, so lahko le skomignili z rameni in obvestili reševalce, da ni treba hoditi. Da naj raje pošljejo mrliški avto. Joža jih je štel 26.

JESEN IN GOZDNI PLODOVI

Konec poletja je tu, sonca je bilo v izobilju in osebno mi kar prija padec temperature. Kar smo spomladi sadili, bomo jeseni poželi. Sicer ne vsega, saj narava pobere svoj davek, pa vendar je lepo spraviti nekaj z vrta pod streho.

Tudi nabiranje plodov v gozdu je v naši družbi pridobilo na priljubljenosti. Na tem mestu bi opozoril predvsem na gobarjenje. Ko gobo nabereš, jo na istem mestu sčistiš. S tem poskrbiš, da se trosi raztresejo in micelij v zemlji dalje živijo in da ne bo nekega dne na tistem mestu gola zemlja. Gob, ki jih ne poznamo, ne uničujemo. Morda jih pozna kdo drug. Da se je populacija ljudi drastično povečala, se pozna tudi v gozdu. V nedeljo, ko sem želel nabrati šipek, se je izkazalo, da sem skoraj zamudil zadnji vlak. Obrnil sem dobršen del Zajčje dobrave in nabral vsega pol kile šipka. Pridno so ga že obrali – kaj obrali, to meji že na ropanje! Naučili smo se, kaj je zdravo za telo in

duha, kar je lepo in prav, ampak če bomo plodove pobirali tako dosledno, vse do zadnjega, se gozd ne bo obnovil. Spominjam se, ko sem nekoč šolskemu učitelju pokazal, kje so žabe, saj je bil velik sladokusec in je oboževal žabje krake. Tja so jih šli loviti skupaj s prijatelji ... Naredili so takšen pomor, da se mlaka nikoli več ni obnovila. Zasmrdela je in še tisto malo živali, kar jih je ostalo, je pomrlo ali odšlo, in danes tam ni več slišati žabjega regljanja. Mlaka, ki je živela zaradi vseh teh malih bitij, je umrla, živ ekosistem, ki so ga tvorili vsi ti organizmi, je zaradi primanjkljaja žab izginil. To se zgodi, če preveč posežemo v naravo, in članek je namenjen temu zavedanju. No, tudi kostanj še čaka, da ga nabereмо, ampak, lepo prosim, upam, da ne tako dosledno!

Robert Ž.

TONČKU V SPOMIN IN DRUŽBI V OPOMIN

Ob svetovnem dnevu brezdomstva, 10. oktobra, smo v sodelovanju z MOL odkrili spominsko ploščico na klopci v Miklošičevem – za mnoge kar Tončkovem – parku.

»Bil je tako znan, da so Miklošičevemu parku v Ljubljani tisti, ki tam hodijo po vsakdanjih poteh, rekli kar Tončkov park. Anton Pugelj, legenda med ljubljanskimi brezdomci, je imel v njem dnevno sobo 30 let. Približno dve leti po njegovi smrti, na svetovni dan brezdomstva, so Kralji ulice na klopcu namestili ploščico z njegovim imenom – njemu v spomin in družbi v opomin. Število brezdomnih v Sloveniji narašča; samo v prvem polletju so v njim namenjenih programih pomagali 3830 ljudem. A število je bistveno višje in še narašča. 'Zdeje se nam tam gor smeje,' je bilo slišati iz vrst Tončkovih znancev, ki so se včeraj zbrali v Miklošičevem parku na krajši slovesnosti ob svetovnem dnevu brezdomcev. Vreme je bilo lepo, na kuhalni

Foto: Jean Nikolić

Foto: Jean Nikolić

plošči so cvrčale palačinke po receptu Kraljev ulice, slišati je bilo smeh, vmes pa iz zvočnika glas Antona Puglja, kako je v dokumentarnem filmu 30 let betona in kartona delil svoje modrosti o življenju na prostem in življenju nasploh. 'Bil je klošar *par excellence*,' ga je opisal njegov znanec Taubi in navrgel, s kakšnim odporom bi se on ozrl na tiste plastenke z vodo in sokom, ki so jih pripravili, ter ga nemudoma poslal po dva litra rdečega. Spomnil je tudi, kolikokrat mu je pomagal priti do sobe, a prav vsakič se je vrnil tja, v svojo rezidenco v Miklošičevem parku, 'prvo klošarsko ambasado'. 'On je bil tisti, ki me je naučil, da napačno izgovarjam besedo klošar. To ni klošar, to je *clochard*, kot je navajal francosko besedo.' In ta naj bi pomenila, kakor je Tonček rad razložil, svobodnega umetnika, ki se preživlja na ulici brez dela« (Delo, okt. 2022).

PRP ZAPIRA SVOJA VRATA

Javnost obveščamo, da je 31. oktobra, po 12 letih, svoja vrata zaprla trgovina Posredovalnica rabljenih predmetov na Poljanski cesti 14, ki je delovala pod okriljem zadruga Stara roba, nova raba.

Žal smo prišli do točke, ko je finančno stanje trgovine nevzdržno: prihodki, ki jih je trgovina pridobila s prodajo cenovno dostopnih izdelkov iz druge roke, žal niso več zadostovali za kritje plač (ranljivih) zaposlenih in stroškov obratovanja trgovine – najemnina, obratovalni stroški itn. Trgovina je delovala po principu socialnega podjetništva, za katerega žal ni bilo dovolj podpore od države in lokalne skupnosti.

Vsem podpornikom in podpornicam se zahvaljujemo za dolgoletno podporo!

KU

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojece in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možno so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

– TURE@KRALJIULICE.ORG

– FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

VOLKODLAKI – UPK – BB

Psihijatrija v Sloveniji dela kolateralno škodo. Po vojni so z elektrošoki mentalno uničili 50.000 ljudi. Tam so volkodlaki, roboti in stvoril. Tam se tare tujih vohunov, zaprli so Lauferja, švedskega zdravnika, ki je bil partizan. Psihatri se pasejo za dober denar v UPK Polje. BB je bil šef, delal je umetne ljudi na črno – v Škofji Loki, v t. i. Svinjaku. Delal je vse: kanibale, sfuzlane, babe, geje, lezbijke. Pavle pa je v 80. letih rekel, da milica ni dolžna vračati tujih pokradenih otrok. Koliko jih je? Vsaj nekaj tisoč.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

IN ŽIVLJENJE TEČE DALJE

Ker sem prejšnjič pisal o tem, kako se bo začela tretja svetovna vojna, me je odgovorni urednik posil, da naj sedaj napišem nekaj pozitivnega, da ne bomo preveč politični. No, lepo. Odkar v parlamentu vladajo »ptiči«, se je začela nova papirna vojna. Ljudje, ki jih poznam, so začeli dobivati grozilna pisma, da če ne plačajo glob in izvršb, jih čaka zapor, kjer se jim vsak dan zopora oprostijo okoli 100 evrov. Nekje sem izračunal, da bi moral sedeti približno tri do štiri mesece. Če bi imel službo, kjer bi lahko zaslužil 100 evrov na dan, bi jo gotovo sprejel. Ker so zapor prepolni, sem oddal vlogo za dela v splošno korist ali DSK. In so mi ugodili. Dela bom opravljal na Kraljih ulice, in to več kot šest mesecev. Sicer je zapor kar mikaven, glede na to, da ti država ponuja 100 evrov na dan, toda če bi sprejel to zaporniško avanturo, bi izgubil svojo bivalno enoto, ker ne bi mogel plačati računov za stanovanje. Potem pa so še na Zavodu za zaposlovanje ugotovili, da sem zaposljiv človek, ki nima nikakršnih težav v življenju, in da se moram zaposliti. Po končanih DSK bom verjetno postal odvisnik, zato da se bom lahko prijavil na metadonsko terapijo, saj drugače nisem več socialni problem.

Malo bom sicer še razmislil, ali se izplača postati odvisnik, ali pa se bo moj problem rešil kako drugače. Star sem 50 let – in da ne boste mislili, da sem kakšen nedelavski patriot, poskusite vi delati kakih 20 let v gradbeništvu in krovnstvu, tako kot sem jaz. Zamenjal sem okoli 30 različnih služb in okoli 20 bivališč, ki sem jih plačeval s prigrananim denarjem. Potem sem si rekel: Kako lahko večina narkomanov živi bolje kot jaz, ki delam? Sedaj že kakšnih pet let prejemam socialno podporo, dobil sem bivalno enoto JSS in čakam na neprofitno stanovanje. Vse to sedaj, ko nisem več fizikalni radnik, lepo, ne? Kdo je rekel, da jaz nimam pravice do stanovanja? Najprej stanovanje, potem pa delo, je moj nov življenjski moto.

In sedaj, ko grem proti 60, bom začel verjetno spet iskat službo. Lep jesenskosočni pozdrav s Kraljev ulice vam želi vaš

Sony ali Dejan po domače

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

OGREVANJE

Pravijo, da nas bo zeblo, ker ni drv. Čudno. Gozdovi so polni podrtih dreves, ki razpadajo. Pa vseeno ni drv v trgovinah. Tu se malo oziramo nase, na katere tako postrani gledajo vsi moderni in normalni ljudje. Zakaj? Dobivamo se v skupinah in skupaj nažicamo za pivo ali liter vina. S poudarkom na skupaj. Smo čudni, ker si pomagamo? Vidite, tu je problem. Kaj, če bi se skupaj dobili tisti, ki jih zebe, in šli v gozd in si nabrali drva? Seveda bodo izgovori, da nimajo časa, da niso njihovi gozdovi, da je to drago. V redu. Toda potem vseeno nimajo pravice jokati in tarnati, da jih zebe. Družba je pač postala tako ležerna, da želi vse dobiti na dom. Da jim pripeljejo na domači prag in plačajo eno malenkost, ki pa jim bo še vedno predraga.

Kje je torej problem? V pomoči drug drugemu? Ne verjamemo, saj se na veliko pomaga drugim. A gozdovi še vedno ostajajo polni podrtih dreves, ki jih nihče ne izvleče ven. Na veliko so se propagirala javna dela in DSK. Ja kje? V pisarnah? In potem birokracija razlaga, da je vlečenje drv iz gozda težaško delo in da ni za vsakogar, kar lenuhi izkoriščajo za izgovor, da ne gredo delat teh del. Veste, kako je pri nas? Če ne boš žical, boš žejen. In tako žicamo vsi. Pa to ni lahko delo. Tu pa bi morala stopiti na čelo država, ki nas na volitvah ni pripustila k jaslim. Pomagati bi morala z orodjem. Pa ne, da ga kupuje. Orodja je dovolj. Omogočiti bi morala, da se uporablja.

Vas bo potem še zeblo? Kar naj vas. Aja, pa gozdovi so zasebna last. V redu. Toda za gozdove je treba skrbeti. Če nekdo ne zmore, se mu pomaga, tako da se gozdovi očistijo v dobrobit skupnosti. Preprosto, ne? Vidite, tako malo je potrebno in vsi bi bili lahko zadovoljni in na toplem. Toda ne, pomembnejša sta besedičenje in teoretiziranje na mrzlem.

ZKS

POSLOVILNO PISMO

Mnogo let sem objavljajl v vsaki številki Kraljev ulice, v zadovoljstvo mi je bilo sodelovati z njimi. Sedaj pa ne morem več. Bolan, brez denarja, lačen, sam, v hudih bolečinah, brez zdravnika in odvisen od države. Odvisen od CSD Vič, ZD Vič, naveličal sem se tudi prositi prijatelje za pomoč. Tudi jaz imam svojo čast, čeprav živim od miloščine.

Kako je videti moj boj? Kličem na ZD Vič – desetkrat, 20-krat, nihče se ne oglasi, pa še prevoza nimam. Za taksi tudi ne, s kolesom ne morem, z avtobusom ne morem. Peljati me nima kdo. Zdravnikov že tako ne maram, ukvarjajo se sami s sabo in jokajo, da imajo premalo denarja, tako kot vsi. No, pa vsi jokajmo in pojdimo v tujino, v Švico, Nemčijo ali v nebesa. Težko pišem, ker imam neznosne bolečine, ampak ta članek bom napisal do konca. Našega sodelovanja je torej konec, jaz ne morem več živeti, na svidenje v prihodnjem življenju ali v nebesih ali kjer koli že, odhajam, ker ne morem več. Odšel bom za sinom, odšel bom za očetom, mamom. To so bili ljudje, ki so me imeli radi.

Dragi bralci in bralke Kraljev ulice, želim vam dolgo, lepo življenje, imejte se radi, ne računajte na nikogar. Poskrbite sami zase, pazite na svoje zdravje in imejte upanje, jaz ga nimam več.

Kavica

NEK CESTNIH AJ

OREHOVA

Ali verjamete, da dobrota ne pozna meja? Jaz tako lačen, da mi kruli v želodcu. Stopim v pekarno, joj, kako diši. Pa jo zagledam. Lepo, z orehi polnjeno, okusno izgleda. Pa mesni burek. Fantastično. Topel je, pravi prodajalka. Nato vstopi gospa in reče, to bom jaz plačala – za Kralje ulice. Veste, kako dobra je bila potica! Hvala.

Perice

PRISRČNO OBVESTILO

Dragi sosed, od srca ti privoščimo vsak trenutek ob poslušanju glasne glasbe, prosimo pa, da tudi ti nam privoščiš spanec in uživaš v poslušanju glasbe bolj potihó. Dobri medsosedske odnosi so ključni za prijetno bivalno okolje. Hvala!

(Obvestilo je prejel član našega društva.)

PUCANJE

Ko sem dolgo nazaj služil vojsko, me je komandir nekega dne določil za čiščenje stranišč. To so bile primitivne sanitarije na štrbunk, material v njih, ki se je nabral skoraj do vrha, pa je bilo treba z nekakšno metlo potlačiti, da je pádel v greznico. Postavil sem se na svoje delovno mesto ob okno in čakal. Ko sem zagledal, da se približuje komandir, sem si obraz hitro omočil z vodo, kot da sem popolnoma prepoten od truda in muke. Ko je vstopil, sem zadihan zmajal z glavo: »Komandir, nikakor ne gre!« »Kako ne gre?! Čakaj, ti jaz pokažem!« Zagrabil je metlo in začel tlačiti smrdljivo maso, da je spolzela v greznico. »Vidiš, da gre!« »Oh, gospod komandant, očitno ste toliko močnejši in boljši od mene,« sem mu odvrnil. Od tistega dne nisem bil nikoli več določen za to nalogo.

Sedežna

STANJE

V ZDA je opioidna kriza, imajo dobrih 100.000 mrtvih na letni ravni. V Sloveniji imamo pa benzodiazepinsko krizo. O tem bi morali govoriti, stanje je katastrofalno. Ne poznam enega človeka, ki ne bi bil odvisen od Flormidala. V tem krogu ni prijateljev. Zaradi njihove uporabe oziroma zaradi kombinacij z drugimi drogami sem izgubil tudi že nekaj znancev. Ni več tako kot včasih, ko smo bili odvisni od samo ene snovi.

Ko sem bil v komuni, so bili tam položeni kamni v spomin odvisnikom, ki so umrli zaradi hepatitisa in aidsa, saj še ni bilo zdravil.

Sebastjan

MEDITACIJE MARKA AVRELIJA

To leto si bom zapomnil po smrti, ki je klestila v krogu mojih prijateljev, znancev in kolegov. Ostajajo mi brazgotine in opustošenje. Naj počivajo vsi tisti, ki so umrli. Smrt ne sprašuje, ampak udari brez opozorila. Na koncu ostane praznina, ki je noben obraz ne zmore skrivati. Mar ni že dovolj bolečin in brazgotin, ki se ti vtisnejo v spomin? Moje noge postajajo težke, iz duše zeva praznina, to je moj poraz.

Junior

TRDO BREZDOMSTVO

Ker sem se naveličal večdnovnega posedanja pred trgovino, sem zaradi ponavljajočih se pogovorov spremenil lokacijo in se prestavil pred stavbo PTT, kjer je bil zelo izrazit brezdomec. Spal je namreč na klopci, tudi ponoči. Zaradi skrbi bližnjih stanovalcev je bil deležen oblačil in hrane ter pomoči glede dviga prejemkov, dobljenih po socialnih transferjih. Bil je poškodovan na spodnjem delu noge, zato ni bil sposoben samostojnega dviga na bankomatu. Večkrat sva kramljala o višini prejemkov, tudi sam sem bil namreč prejemnik socialne podpore. Po nekem času mu je, verjetno s pomočjo stanovalcev, uspelo pridobiti ustrezno nastanitev, od tedaj se je tudi prostor pred PTT uredil.

Upam, da je bil zadovoljen z namestitvijo in tudi z višino socialne pomoči.

Duh

NEOBSTOJEČI

Večkrat se zgodi, da oseba kupi časopis, a ga ne vzame. Vsi prodajalci to vemo, vendar nihče o tem nikoli nič ne napiše. Čeprav je veliko takšnih strank, se prodajalci obnašamo, kot da ne obstajajo. To je zahvala ljudem, ki ne obstajajo. Najlepša hvala!

TT

V NASLEDNJEM

Ja, res je, 1. novembra se vsi, no, skoraj vsi, spomnijo tistih, ki so odšli na drugo stran. Kar je res žalostno, saj bi se jih morali spominjati tudi preostalih 364 dni. Je pa to odvisno od vsakega posameznika.

Spadam med tiste ljudi, ki imamo v srcu majhen prostor, ki ga z bolečino odpiramo vsak dan, s tem ljubljene ohranjamo na nek način žive. Kot pravijo, dokler o njih govorimo, se jih spominjamo, ostajajo živi. Bi pa rada, da namenite minuto in se spomnite vseh kraljev in kraljic, ki so nas zapustili, na žalost bo minuta prekratka. Torej, naj spomini na tiste, ki so odšli pred nami, ne zbledijo in naj živijo 365 dni v letu, tako kot bomo mi, ko bo prišel čas slovesa. Se vidimo v naslednjem!

Nina S.

NAJIN PONOS, NAJINA SREČA

Najina 21-letnica, najina največja sreča, najin ponos, najino bistvo življenja, to je najina hči Gemma. Odrasla je v prelepo, čudovito žensko, navzven in navznoter, z velikim čutom za socialno šibke in živali.

Končala je študij multimedije in za diplomsko delo je morala posneti TV-oddajo. Vsi njeni sošolci so izbirali teme o dragih avtomobilih, športih, kratka blišč in bogastvo, a najina Gemma naju je presenetila in izbrala temo brezdomcev v Ljubljani. Kako sva bila ponosna, vedela sva, da je bila najina vzgoja pravilna. Presrečna sva, da sva njena starša. Oddajo je posnela med brezdomnimi, trije so ji dali intervju, v studiu pa je gostila glavnega urednika časopisa Kralji ulice, ki se mu ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo. Izdelek je deloval fantastično, čeprav je tema težka in žalostna. Na zagovoru diplomskega dela je dobila čisto desetko, seveda sreča do neba.

In zgodbe še ni konec, poleg tega, da že dela za naši televizijski hiši, se je odločila in zakorakala v 1. letnik Naravoslovnotehniške fakultete, smer grafično oblikovanje. Na tej poti ti želiva, da boš še tako pridna, zvedava in srečna študentka.

Tvoja oči & mami

VSE V EN KOŠ

Časopis ponujam že pet let, zadnje čase predvsem v Mostah. V preteklosti sem imel več strank, ne vem, kaj se je zgodilo. Med ponujanjem slišim tudi, kako me ogovarjajo. Pravijo, da smo banda, alkoholiki. Težko nam je, saj veliko ljudi zlorablja časopis. Imajo en izvod, niso pa uradni člani društva oziroma registrirani prodajalci. Ti najbolj mečejo slabo luč na nas in nas finančno ogrožajo.

Boro Bjelančević

ANEKDOTE IZ PRODAJE

TOP ZNAMKE

Še so dobri ljudje. Ko sem ta mesec ponujal časopis pred trgovskim centrom, mi je eden od zaposlenih prinesel polno vrečo novih oblačil – bundo, hlače, jopo, nogavice ... Oblačila pa niso bila kar tako, temveč same drage in priznane znamke, kot na primer Hugo Boss in Philipp Plein. Gospod je rekel, naj dam komu drugemu, če meni ne bo prav. Za podarjeno se iskreno zahvaljujem in sporočam, da mi je bilo na moje veliko zadovoljstvo vse prav.

Sedežna

KAKO PONUJATI ČASOPIS?

Časopis ponujam na relaciji Šiška–Šentvid, vsak dan se peljem z vlakom. Zgodilo se je, da je šla mimo mene gospa, ki sem jo kulturno pozdravil in ji ponudil časopis Kralji ulice. Rekla mi je, da ne smem tako ponujati, ampak da moramo samo stati in biti tiho. Rekel sem, da to ni res, da je moj način ponujanja v redu. In res je dovoljeno, da tako ponujam časopis, tako so nas naučili na Kraljih ulice. Zahvaljujem se vsem gospem in gospodom, ki mi kupijo hrano in druge stvari.

Ignac Brajdič iz Novega mesta, #987

PLODOVI

Lije kot iz škafe. Dobro bo. Gobe rastejo kot nore. Kostanj nam pada na glavo. Plodovi jeseni se kopičijo na naši ljubi zemlji. Se kar sline pocedijo. In tako poleg ponujanja časopisa kakšni gospe naberejo gozdnih dobrot, da ji polepšam dan, ona ga pa meni z evrčki, ki mi padejo v dlan. Včasih jih hitro zmanjka. Nič hudega, jutri jih nabere prav za vas. Zjutraj grem v gozd, nato pa na svojo »plac«.

Perice

TABORIŠČNIKI

Med ponujanjem Kraljev k meni pristopi mladenič in me vpraša, zakaj imam pripeto člansko izkaznico. »Zato da veste, da sem uradna članica društva,« rečem in dodam, da je včasih res videti, kot da bi bili obsojenci iz Dachaua.

Iva Tisa

BREZDOMKA 6

014
KRALJI
ULICE

Pričakovala sem, da me bo mama čez nekaj dni poklicala in rekla, da je na zdravljenju in da želi, da sodelujem kot svojka. Ampak se to ni zgodilo. Raje se je odločila za ulico in steklenico. Tako je hodila spat v neko zapuščeno hišo na Teharski, v kateri je bila včasih tovarna čevljev. Na avtobusni postaji je spoznala moškega, ki so ga klicali Bula. Imel je namreč veliko bulo na trebuhu. Tudi on je rad pil in zavračal pomoč. Svojci so prekinili stike z njim in tudi otroci ga niso hoteli videti. Njega je mama spoznala najprej in pomagal ji je pri prenočišču v tisti hiši. Bil je umirjen in malo samotarski. Slišala sem, da je imel službo, ženo in otroke, hišo in psa, ampak je vse izgubil zaradi alkohola. Zavedela sem se, da je veliko takih otrok v Sloveniji, kot sem jaz. In ker se zadnje čase večja tudi odstotek pitja med ženskami, sem razmišljala, kako vse to doživljajo njihovi otroci in partnerji. Nisem sama, me je prešinilo. Ampak ko sem se sprehajala med policami v knjižnici, nisem našla skoraj nobene literature o tem.

Tako sem na ulicah Celja spoznala veliko različnih ljudi. Spoznala sem, da obstaja mladina, ki je brez doma, ali ker so se sami tako odločili ali pa so jih starši postavili pred vrata, ker so zapadli v odvisnost. Nekako sem se počutila bolj razumljeno, ampak kot sem kasneje izvedela, me večina njih ni marala, ker sem bila hči alkoholičarke in ker sem zvečer hodila domov v svojo toplo posteljo, mamo pa pustila spati na ulici. Nekateri namreč niso razumeli, da mame ne morem peljati domov. Da k nam nazaj ni več smela. Nihče pa ni vedel, kako me je to žrlo in kakšne napade slabe vesti sem imela zaradi tega.

Konec junija se je bližal in mamo sem redno hodila obiskovat na avtobusno postajo. Tisto leto je bila klošarska scena v Celju zelo močna. Povsod jih je bilo polno, na avtobusni, železniški, na lokalnih postajah. Sedeli so in pili; pred trgovinami, v trgovskih centrih, pred bolnico, ob Savinji in v parkih. Mesto je imelo resno težavo z brezdomnimi. Ko sem nekega dne prišla na železniško postajo, mame nisem našla, verjetno je čakala name na avtobusni. Zagledala sem fanta na kolesu, pritegnile so me njegove lepe zelene oči. Vprašala sem ga: »Zdravo, si morda kje v bližini videl

žensko, staro okoli petdeset, z rjavimi kratkimi lasmi?« Odgovoril je: »Ja, malo prej se je sprehajala tu naokoli, verjetno je šla dol proti avtobusni postaji.« Zahvalila sem se mu in se napotila proti avtobusni. Hitro sem jo našla in objeli sva se. Kako sem bila žalostna, da moram hoditi k mami na obisk na postajo, ki je njeno zatočišče. Bila je shujšana, upadlega lica, videlo se je, da slabo je in premalo spi. Ampak na prizor sem bila pripravljena; preden sem šla od doma, sem vzela malo poživila. Našli sva prazno klopco in sedli. Pripravljen sem imela svoj repertoar, ampak me je kar hitro prekinila in prosila, da greva po kakšno pivo.

Kaj pa naj bi! Eno prošnjo je imela in hvaležna bodi, da ni vino, mi je šlo po glavi. Vedela je namreč, da vina ne prenesem. V redu, mogoče bo potem bolj odprta za pogovor, sem si mislila. Nisem se želela prepirati, ker je nisem želela odgnati od sebe, pod prisilo pa tudi nihče ne gre na zdravljenje. Če sem silila vanjo, se je razjezila, postala glasna in mi takoj vrgla pod nos, naj pometem pred svojim pragom. Ali pa me je zbudila, če mi je zmanjkalo tablet, da sem tako sitna. Ko sva pili vsaka svoje pivo, se je od nekod vzel fant z zelenimi očmi.

»O, Kristjan, pridi, da ti predstavim hčerko,« je rekla mama vsa vesela. »Zdravo,« je rekel in mi podal roko. »Klič mi Kristi,« je rekel in mami razložil, da sva se srečala na postaji, ko sem jo iskala. Njegove oči so me očarale. Prisedel je in malo smo klepetali. Potem sva šla po še piva, in preden sva se vrnila k mami na avtobusno postajo, sva se ustavila na klopci in malo klepetala. Hitro sva se odprla drug drugemu, vez je bila vzpostavljena. Ni me prestrašil s tem, ko je govoril o svoji heroinski zasvojenosti, niti s tem, da je brezdomen in da živi v zapuščeni hiši na obrobju mesta. V drugačnih okoliščinah verjetno sploh ne bi želela govoriti z njim ... Zdaj sem bila na robu, med marginalci, kriminalci in podležji.

Preden sva prišla nazaj k mami, sem vzela tabletko, saj sem vedela, da bom morala kmalu domov, mamo pa pustiti v njeni kruti realnosti. Rekla je, naj me ne skrbi. Šli smo na železniško postajo. Tam je bila gruča klošarjev, eden je igral na harmoniko, drugi pa so zraven peli. Slabo mi je bilo ob misli, da puščam mamo tu

med njimi, saj nikoli ne veš, česa je kdo zmožen. Med njimi sem zagledala Bulo in mu rekla, naj pomaga mami. Prikimal je in poslovi sva se. Kristi se je ponudil, da me spremi na avtobusno, ker sem imela ob osmih zadnji avtobus. Kot nalašč sem avtobus ali zamudila ali pa ga ni bilo. Želela sem na štop, a je Kristi rekel, da lahko prespim pri njem. Bila sem zadeta in ni mi bilo mar. V glavnem, večer se je hitro prevesil v noč in šla sva v tisto zapuščeno hišo.

Sobo je imel v drugem nadstropju, hiša je imela levo in desno krilo in stopnic je bilo toliko, da me je skrbelo, kako bom prišla ven. Zaupala sem mu, ni me bilo strah, da bi mi kaj hudega storil, toliko sem znala oceniti človeka. Imel je dodatno ležišče, odeje za pokriti in hitro sva zaspala. Ponoči sem morala na malo potrebo, tekoče vode ali stranišča pa hiša ni imela. Ni bilo druge, kot da grem ven in opravim za hišo. Svetila sem si s telefonom, dol sem nekako prilezla. Ko pa sem želela nazaj, sem se izgubila. Zagrabila me je panika in očitno je tudi pivo popustilo. Začela sem razmišljati, kaj za vraga delam tukaj. Sploh ga ne poznam dobro. Poklicala sem ga, ampak me ni mogel slišati, saj je spal, poleg tega pa je bila njegova soba na drugi strani. Groza me je popadla, ko sem slišala, da se nekdo drug oglašja na moje klice. Nekdo je bil v hiši poleg naju! Postal me je noro strah. Posvetila je lučka mobitela in nekdo mi je rekel, naj pridem bližje. Joj, je to past? Me bodo posilili in okradli? Ali še kaj hujšega? Od samega strahu sem okamnela. Lučka se mi je približevala ...

Kaja Tomič

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

ŠERIF

Novembrska noč 2018. Na Gosposki ulici sta volilna štaba. Zmagovalec naivnih ljudskih src si je hladil razgreto glavo.

»Gospod Arsenovič, v imenu ulice, v spomin in opomin, čestitam, gospod župan.« Izročil sem mu simbolični granit, ki predstavlja uporni duh mesta, in on ga je veselo razkazoval novinarjem. Moja *stand up* šala o kazenskem visenju na vrbi ob Dravi je zacementirala najin odnos podobno, kot je on mestno jedro. Mimogrede. Ta dovtip o vrbah izhaja iz pesmi Bojni grom slovenskega politika dr. Marka Natlačena, ki je bila objavljena 27. julija 1914 v ljubljanski reviji Slovenec, dan preden je Avstro-Ogrska napovedala vojno Kraljevini Srbiji. Ja, »bečki konjušari« smo. Od nekdanj. Če ne drugače, se bomo Slovenci vsaj v športu morali navaditi, da ima navijaška himna v refrenu Užičko kolo, zaigrano na tamburici. Tvegam tezo, da sta tako politika kot šport gojišče rasizma. Danes, štiri leta po najinem prvem srečanju, sedim v pisarni gospoda Aleksandra Saše Arsenoviča in poskušam zašpiliti najino osebno socialno klobaso odnosov. Ja, koline so pred vrati.

V času mandata je vlekel poteze, ki so enim godile, drugim pa se gabile. Človek težko uide govoričnice ulice, bombastičnim medijskim napadom in mastnim časopisnim naslovom. Resnica pa ima to dobro lastnost, da ne more biti žaljiva niti vulgarna. Resnica samo je. Med protestnimi plakatnimi akcijami proti prejšnji vladi sem bil tudi sam deležen šerifovskega načina županovanja, ki ga do neke mere razumem. Otroke vzgaja cela vas, ne le varuške. S tem nimam težav. Težava je, da je naša globalna vas že zdavnaj izgubila moralni kompas. Še predsednik države se izogiba biti vzor. Je lahko to župan? Zakaj pa ne? O neprimernih metodah na tem mestu ne bomo. Tudi sam se jih zaveda.

Visok, čokat, športni tip podjetnika, ki po jutranjem smutiju odjoga pet kilometrov, odpelje otroke v šolo in vmes brezkompromisno načrtuje prevzem konkurenčnega podjetja, me meri čez mizo. Dobiček mora biti. Gostilničar je eden od njegovih nadimkov. To sem bil nekoč tudi sam in vem, kako naporno in hvaležno je biti opijanjen z močjo odločitev, od katerih so odvisni tudi drugi. Splošno mnenje nam ga riše nerodno robatega, obdanega s

svetovalci z dvema levima rokama, pa še ti dve lopatata k sebi. Brez ognja ni dima in take. Morda. Redki vidimo v njem očeta, soproga, brata, prijatelja, someščana. Med skrbno pripravljenim govorom, ki je poudarjal, kaj vse je storila – in še namerava storiti – občina za ranljive skupine, se ne morem znebiti občutka, da je pred menoj nekdo, ki mu lahko zaupam. Zaupajo mu štirje otroci, ki jih zanima, kako dolgo bo še župan, ker ga delijo s preveč obveznostmi, zaupajo mu partnerka in mnogi poslovni partnerji. Tukaj sem našel slepo pego vzporednic z lastno družino. Ko sem se pri 35 odločil za *coming out*, priznati, da sem gej, sem sprejel tudi odgovornost za doajanje naše nove, skupne realnosti, in kolikor sem znal in zmogel, vso družino pripravil na morebitne neprijetne odzive okolice. Teh na veliko olajšanje ni bilo veliko. Česar sogovornik ne more trditi. Meni, da ga preostro in prepogosto sodimo. Dnevne časopisne race, medmrežne debate in govornice dosežejo tudi njegove najmlajše. Po mestu naju oba nekdo z grafiti opozarja, da sva nezaželena. O tej plati službovanja javne osebe povprečneži redko razmišljamo. Če sploh kdaj. Razčlovečenje je prvi pogoj za uničenje. Ob srebanju solidne kavice sem opazoval skrbno negovane nohte, poročni prstan, mislim, da iz belega zlata, nepretenciozno zapestno uro, skrbno zlikano srajco. Grb v gumbnici. Poskušal sem videti človeka, ki se je, iz katerega koli razloga že, odločil ali bil nagovorjen za političnega akterja in žrtveno jagnje mariborskemu lumpenproletariatu in ostankom kulturbundovcev, ki nikoli ne bomo našli skupnega jezika, kaj šele skupnega kandidata, ki bi delal v dobro vseh. Maribor se nikoli ne bo otresel vpliva nemške intelektualne dediščine in posledično »hohštaplarije«, ki je en Balkanec pač ne bo ogrožal. Ko so mene, na enem od afterjev festivala Lent, nagovarjali h kandidaturi za župana, sem postavil pogoj, da sam izbiram predvolilni slogan. »Bolje peder kakor Srb.« Če gre to skozi in zmagam, potem smo v štajerski prestolnici na politični evolucijski lestvici res napredovali. Ali kako? Ampak tega se za zdaj ni bati. Bog ne daj, da bi pa srbski peder prišel na oblast. Čeprav srbska premierka dokazuje, da je tudi to mogoče. Na papir mi je sogovornik risal shemo

Foto: osebni arhiv

delovanja holdinga in me prepričal, da ve, kaj dela, vsaj v poslovnem smislu. Pekarno vidi v Melju. Projekt Magdalena je, žal, dejstvo. Oba imava izkušnjo dela in življenja v zahodni Evropi. Implementacija v domovino ni nujno najin *forte*. Predhodnik, gospod Fištravec, me je bolj impresioniral na predavanju o Steinerju. Tudi v zvezo pionirjev me je sprejel on. Kangler pa je v našem družinskem srcu zapisan, ker je mami nasadil 70 lip za 70. rojstni dan. Tako vsaj ona to vidi.

Med pogovorom sem se počutil kot učitelj, ki ga mora učenec prepričati, da je naredil domačo nalogo, da zna za pozitivno, pa vendar bi mu popravni izpit prav prišel. Če si dovolj dober župan, da ti ni treba predčasno odstopiti, ali si res vreden drugega mandata? Bomo videli.

To ni intervju. To so samo vtisi, ki sem si jih dovolil. Tako tudi sicer sodimo ljudi. Dejstva nas ne zanimajo. Pobiramo samo tiste packarije, ki se lepijo na naše predsodke in nas prepričujejo, da imamo prav. Celotna sestavljanica nas ne zanima. V vogale se zapičimo in glodamo kosti zavisti. Kdor koli bo naš novi mestni šef, ne bo mogel zasenčiti rezultatov dela predhodnikov. V končni fazi se projekti vlečejo iz prejšnjih mandatov in si jih kdor koli težko popolnoma lasti. Bojim pa se, da bo del meščanov, ki so v političnem doajmanju in tudi fizično periferija, spet peljal žejne čez vodo. Kljub vsem brvem. Še dobro, da prihaja martinovo, ko se bomo hlapci hlapov spet pametne delali. Pa kuhanček. Sem pa gospodu Arsenoviču, ob morebitni zmagi, obljubil novo granitno kocko. Ta prvo je namreč nekam založil. A, zato!

SANJARIJE

016
KRALJI
ULICE

Hodila sem po stezici, ki mi je bila dobro znana. Tisočkrat sem jo že prehodila in poslušala ptice, ki so žvrgolele svojo pesem. Takrat mi je veter prinesel dobro znani vonj po lepo razcvetelem grmu lila barve. Nebo je bilo modro brez oblčka. Videla sem mlade mucke, ki so se igrale v daljavi na gozdni potki, ki je vodila do doma. Dom. Kaj je dom? Že dolga leta ne vem več, kaj pomeni imeti dom. Niti ne vem, če sem ga kdaj imela. Nikoli nisem imela občutka, da sem kje doma in da nekam pripadam. A to je zgodba za kdaj drugič. Mogoče. Moja ljubezen, moja sorodna duša, moj partner, moja skala, moja boljša polovica me drži za roko in skupaj hodiva po znani potki. Hodiva proti hiši, kjer si želiva urediti svoj dom in svoj mali kotiček pod soncem. Ko prideva do vrat, me postane strah, ker se bojim, da bom ponovno vse izgubila; njega in najine sanje. Ko prideva do vrat, me samo objame in me poljubi na lice in nežno reče: »Ne boj se, jaz sem s tabo, vse bo okej.« A vseeno je strah v meni močnejši. Preveč bolečine je bilo, preveč izgub, da bi lahko kar tako verjela na besedo. Zame štejejo dejanja. Tega me je naučilo življenje. Znotraj najinega raja stoji veliko ogledalo, v katero sije sonce in oddaja čudovite barve in odseve, kot bi mi želelo reči, to je nov začetek, novo življenje za vaju, brez strahu izgube. Sprašujem se, kje sem, kajti imam občutek, da sva nekje, kjer ne bi smela biti. Je to moj trenutek,

da zaživim na novo? Tla v hiši so prekrita s ploščicami in parketom, pohištva ni novega, le en star kavč in dve stari vzmetnici. Odsevi naredijo to malo hišico kot palačo. Palačo samo za naju. Najin mali raj. Prižgem si cigareto in vrtinci dima so majhni krogci svobode, ki kažejo na to, da nama je uspelo, da imava svoj kotiček pod nebom, čeprav ni velik 100 m². Imam občutek, da so z nama sile, ki nama želijo samo dobro, ki nama privoščijo srečo in upajo na najin uspeh. Te sile čutijo najino ljubezen. Da sva drug drugemu zadnja vez in sreča. Tako se počutiva, ko gledava svojo palačo. Gledava, kaj lahko s tem prostorom narediva, da bova imela svoj dom in svoj mir in svojo svobodo. Zdaj pa greva, mi tiho zašepeče, in greva ven iz hiške na svojo potko. Zapreva vrata, jih zakleneva, vzameva vsak svoj ključ in si z nasmehom vse poveva. Uspelo nama je, srce, uspelo, da imava svoj mir in svojo svobodo. A v tistem trenutku se zbudim in hiša, najine sanje in iluzije se razblinijo in spet sva v svoji sobi z medlo svetlobo, ki naju je zbudila in nama dala upanje, da nekega dne izpolniva svoje sanje in zaživiva v svoji magični hiški. Naj bo še tako majhna, to bo najin mali kotiček pod soncem, ki se ne bo razdrobil na koščke, ko se bova zbudila.

TX

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Foto: osebni arhiv

Hana Meško

pozabljena boginja

vzemi moje telo
to je plačilo za to
ker si bil prijazen do mene

tvoje roke
me grabijo
tvoj znoj teče
po moji koži
ti v meni
se sprehajaš
kot neotesan
turist
po prostoru
ki je bil nekoč
svetišče

Cena, 15 kuaijev.

odriv naprej

odprem oči in vstopim v matrico
ne verjamem, da je voda res mokra
ne verjamem v nevarnost zdrsa
in ne verjamem v tukaj in zdaj
ne verjamem več v razblinjenje po smrti
v cvetočem vrtu
me čaka
boginja

rožnate sledi na nebu
so črne
skok v daljino
skok
v oddaljeno meso
skladnja
spektakel
stres

si pomislila kaj name ko
si letela v globino

sejem rabljenih stvari

pevkine strune božajo mojo bolečino
njen glas privablja hudournike
dokler ne vem več
kdo me kje boli
sposojeno rano nosim
vsak dan na tržnico
nihče je noče kupiti

Uroš Učakar

NEBESA

Foto: osebni arhiv

Aleš Učakar ob zapisu Nebesa

Nebesa so zapis o svetih Petrih in popadljivih Kerberjih, ki so se nam kot засушена usedlina dveletne koronske histerije obdržali ob vhodih v javne ustanove in – podkrepljeni z nenadejanimi fantastičnimi pristojnostmi – še naprej ohranjajo nesluteno slast odločanja o tem, kdo in pod katerimi pogoji sme v ... »nebesa« po njihovi milosti.

Samovoljno vsiljene iz(g)redne razmere pred poltretjim letom je namreč oblast ukrivila v poniglav družbeni inženiring: začrtala je jasno distanco med tistimi, ki so na položajih, imajo varne službe in denar/moč (ki so si torej priskvotali, uzurpirali »sistem«), ter na drugi strani vsemi preostalimi, ki so tako rekoč pahnjani v status raje, plebsa, brezpravne drhali. Konkreten primer: če hočete danes k zobozdravniku, boste morali ob vhodu v zdravstveni dom najprej uspešno prečkati kontrolno točko, kjer vas bodo legitimirali in izprašali, ali ste pravzaprav sploh upravičeni do zadrževanja na območju omejenega gibanja. In le izjemoma (še) kdo zasluti, da je s takim režimom kar koli narobe.

Boleče je opazovati, kako so se v pičlih dveh letih domnevno zdravstvene krize ljudje navadili bati drug drugega. Prej čisto navadni, neškodljivi neznanci danes veljajo za v principu nevarne tujce, prikriti prinašalce nemira in bolezni, morda kriminalce, zagotovo so pa vsaj sumljivi – in ker so taki, jih je torej treba odganjati, odvracati, omejevati, zapirati. Najočitnejši simptom tega žalostnega družbenega obolenja je opažanje, da v javnih poslopih ne srečujemo več nujno vratarjev ali receptorjev, ampak praviloma (oborožene?, vsekakor pač do zob pooblaščen) varnostnike. Trpkost še povečuje okoliščina, da so ti »varnostniki« sicer čisto prijazni in ljubeznivi soprogi, bratje, očki, sosedje (pa ženke, sestre, mamice, sosedje, da ne bomo krivični), mnogi od njih pa se radi prelevijo v pošasti, kadar jim nadenejo plašč (uniformo) naročene pooblaščenosti. Tale »pogovor« pred vrati nebes skuša pokazati, da bo vsakomur od nas prej ali slej potekla veljavnost, zato je nujno, da si čim prej spet postanemo ... ljudje.

Pot v nebesa vodi izključno pod srepim očesom varnostnika, pristojnega in pooblaščenega varuha reda. Takega z veljavno licenco.

Težko je dopovedati, kaj ni igrice, selektivno gluhemu varnostniku s priraščeno slušalko v uhlju.

Navodila so namreč jasna.

Če vas nimamo zapisanega, ne smete nikamor, ne smete noter. Ne smete. Konec debate. Če nimate termina, morate – žal nam je! – lepo spet skozi vrata, tamle, izhod, mirno in prostovoljno, prosim lepo: ne kličite nevšečnosti. Proč.

Ven. Stran. Od tod. Ne, vaši tako imenovani razlogi seveda niso relevantni, veste, uradna oseba: uradna oseba edina ima veljavne razloge.

Kajti navodila so jasna.

Območja omejenega gibanja so naravno okolje ljudi omejenega uma. Pokorno živijo po natančno predpisanih protokolih.

Njim se zato sploh ni treba svobodno gibati, hvala bogu! Oni še kako dobro razumejo in poslušno spoštujejo administrativna navodila, dana od zgoraj. In navodila so jasna.

Pot v nebesa vodi izključno pod standardiziranim očesom varnostnika, pristojnega in pooblaščenega varuha reda.

Takega z veljavno licenco.

Veste, če bi kar vsakdo lahko vstopal in prihajal in počel, kar koli že potrebuje za preživetje, kam bi pa prišli. Taki, kot ste vi, bi pahnili družbo v kaos in svet s tečajev. Kam bi vendar

prišli, če bi kar vsakdo imel možnost svobodnega koraka in svobodne besede in svobodnega pogleda in svobodnega diha! In kam bi, pravim, navsezadnje prišli, če bi kar vsakdo imel pravico do sebičnega in nesolidarnega tratenja za vsesplošne namene preveč dragocenih, a tako zelo nam vsem: nam skupnih virov! Ampak jaz nisem vsakdo. Jaz sem jaz.

Predpisi so pa predpisi.

In navodila tudi, popolnoma jasna so, ne dopuščajo niti najmanjšega dvoma.

Pot v nebesa vodi izključno pod votlim očesom varnostnika, pristojnega in pooblaščenega varuha reda. Takega z veljavno licenco. Za vse drugo sta predvideni kazni in globa. V veljavi je prepoved. Ni dovoljeno. Omejitev je in zaprtje. Tako je predpisano. Od zgoraj. In od zgoraj so dana navodila, ki so jasna kot beli dan.

Režim vstopanja je zdaj strog. Dosleden in zabaven. Igrica je, v kateri se igraš varnostnika in kot obseden šicaš nadležne, betežne penzioniste. Če nimajo veljavnih potrdil. In nimajo jih, saj si jih ne morejo privoščiti. Torej jih preprosto odstreliš, eliminiraš, incineriraš, prekličesh jim še zadnje preostalo, bedno, tako imenovano življenje, kajti dana so ti pač kristalno jasna navodila. Če hočesh obdržati službo, moraš navodila dosledno ubogati. Igrati moraš strogo po smernicah in navodilih. Ki so preprosta.

Razpoloženje in mišljenje sta določena po urniku, od zgoraj. Prehranjevanje in razmnoževanje sta možna strogo po razporedu, danem od zgoraj. Virov primanjkuje ali že zmanjkuje, pedantno racioniranje zaloga nam je zato optimalno izračunala umetna inteligenca. Edina, ki presoja objektivno in obsesivno znanstveno, ki ne dopušča primanjkljajev in korupcije. Navodila so potemtakem znanstvena, umetna in jasna. Omejitve so postavljene logično, digitalno-ekološka klasifikacija upravičencev in zavezancev je storilnostno optimizirana in skrajno sofisticirana. V sistemu ni prostora za soliranje in sorodne nenadzorovane sabotaže. Imamo inteligenčen, umeten, lepo od zgoraj postavljen režim, in kdor pravila krši, tega sistem izloči in vsem njegovim certifikatom in potrdilom, ki mu dotlej dovoljujejo absolutno svobodo absolutno vsega, se status spremeni v: neveljaven – prosimo, obrnite se na administratorja.

Tako preprosto je torej naše zeleno življenje, zdaj ko smo vsilili tranzicijo in so navodila končno jasna.

Pot v nebesa vodi izključno pod na smrt prestrašenim očesom varnostnika, pristojnega in pooblaščenega varuha reda.

Takega s še veljavno licenco.

Vsakdo pač kratko malo ni upravičen do želja in potreb.

Vsakdo tudi ni upravičen do ljubezni in diha.

Samo kdor je zadosti plačal; še zdaleč pa ne kar vsakdo.

Ampak jaz nisem vsakdo. Jaz sem jaz.

Žal nam je, Jaz.

Navodila so zelo jasna.

Ker vas nimamo zavedenega v ustrezni evidenci, se vaš status spreminja v: neveljaven – prosimo, obrnite se na administratorja.

Morate razumeti, v tem ni nič osebnega: čeprav ste tarče selektivne, je to vse prišlo od zgoraj.

In vse izključno zato, da bi bili vi – srečni. Zelo. Zelo zelo srečni.

Samo za vaše zdravje gre in za vaše blagostanje.

Imamo zelo zelo preprosta navodila, ki so jasna.

Foto: osebni arhiv

Nela Poberžnik

Skrinjica

Zaprta sem se v prisilni jopič
na zunaj spim
opletam in se derem v zakrčenost
nič ni narobe ker je prav vse
ne morem ostati
dati jedra za cekine
med pingvine grem in tjulnje
tigre in medvede
arhetipe zgodb
gola in krvava
na lepem bruham v lepe obraze
sredice sanj utrinke plime
pravljica bitja
poseljujejo nerazumljiv paradoks
razkosanost ožilja
si narcisa in vijolica
kletvice so ključne
za trdnost in prožnost hrbtenice
brez ena ni nič ker nič ni ena
neaktualnost je dojeta kot pohaba
izven konteksta brstijo konteksti
in zrakodajalci
lahkotnost otroške igre
determiniraj me
nahrani s svojo slino
baziraj kiselkastost
da poraja sol antijunake
oblikuj da lahko deformiram
čez poljane se zliva sladka židkost
nezdružljiva zmes
vesoljskih kontrastov
nisem komplementarna
kopičim pozabljeno
med zvezd v medzvezdju
kuham za vse
po ideji okusov
volkovi naznanjajo pesem
iz loncev poganja lakota
zamižim in nasitim nebo
vesolje se zjoče vate

človeška strast je srhljivo neustavljiva
mora za ujete koncepte ljubezni
mlada nabrekla telesa deklet
od kod prihajaš
z lepljivimi prsti in dušo v mednožju
s strahovi pred normo in antinormo
udrihaš po razparanih organih
te peče srce
od nelegitimnih občutkov
ti uhaja prisebnost

žareči žebli

pms bpd in zažgano kosilo
pomanjkanje apetita
posesivna pošast
bi rada imela rada
pa ji poganja plevel v mehanizmu
lažne potrebe

verzi se izgublajo vsepovprek

bogastva željni se igrajo virtualno umetnost
kultivirajo otroke kot paradajz
in pri tem zaznajo le ekološki problem

goltam sluz
da lahko bruham v rafalu
slino čaj in zelene kosme
sence v sencih
stapljanje subjektov v objekt

ne bom več poskušala navduševati
se predvaja strgan trak zrak
nihče zares noče slišati mojega smrtnega kričanja
čeprav obožujejo vonj moje pičke

pravzaprav ga tudi sama

podrgni in zadeni

z glavo ob zid

Projekcija iz zaslonov
v tvoje žleze
svet ikon
ruleta spolnih teles
vse se mi je zamerilo
s tabo na in v čelu
ne družite se z mano
pojedla bom aperitiv imperativ
spimpala prebivališče v tempelj brez manire
končno mi uspeva mango
pa me skoraj ni doma
konzervirana vranja lobanja
in sto drugih projektov na čakanju
postala bom nedotakljivo umazana
nekoč me ne bo sram
da me je sram
brez sramu
so razuzdanci
čustveno nedostopna mati
nekdo je vrgel bedro v školjko
v sanjah eksam mleko
rob okna se zarije pod lopatico
porini prste v rano
razmesari svežo utrdbo
ni še konec

če preživimo zimo

TEBI, KI TO BEREŠ 2

Naj ti povem naprej, tebi, ki to bereš. Skuhaj si kavo ali pa si jo naroči. Jaz jo imam rada z mlekom. Pa ti? Kakšno kavo piješ? Mirno si prižgi cigareto. Mene ne moti. Ja, moja zgodba. Zaživela sva skupaj. Vsak je imel svoj interes. Ne vem, če je bila ljubezen. Zaljubljenost gotovo. Ljubezen je nekaj bolj finega, prijetna je in romantična, nekaj posebnega. Saj veš. Sorodni duši. Kaj pa ti, ki to bereš? A ti imaš koga? Delala sva oba. Plačevala položnice in še tiste za nazaj. Rada sva se imela. Mine jesen, zima, pomlad. Dopust se bliža. Lepo je na morju. A bova šla? Takrat je prvič pobesnel. Veš, na dopust nisva šla nikoli. Škoda denarja. Je pa vse več pil. Alkohol mu je smrdel iz ust, ko je kričal in me pretepal za štirimi zidovi. Vse manjša in nepomembna sem postajala. Vse pospravila, skuhala, se trudila, da obdržim službo. Hotela sem postati zanj nevidna. Tako me ne bi več tepel. Srce me je bolelo zaradi napačne izbire. Prijavljen na istem naslovu. Sam se ne bo odjavil. Streho ima. Oprano ima. Skuhano ima. Delat ni več hodil. Samo še pijančeval je in me pretepal. Tadej. Moj sopotnik. Večkrat sem pomislila na samomor. Tako ogabno je moje življenje. Veš, ti, ki to bereš. Naplahtal me je in okrog prenesel. Izkoristil, da si priskrbi streho nad glavo. In jaz. Zdaj moram skrbeti za oba. Hvala bogu otrok nimava. Za to sem poskrbela sama. To je moje življenje. Jaz in mojih 27 let. Ne bom ti naštevala vseh žaljivk, brc, modric, polomljenega pohištva in raztrganih oblačil. Sedaj se sprašuješ, zakaj nisem odšla. Nimam kam. To je moj dom. Če odidem, grem lahko samo na cesto. Položnice so na moje ime. Izvršbe tudi. Postajala sem brezoblična gmota, živela v sramu in stiski. Pomoč potrebujem. Nikogar ne poznam. Ne zaupam. Bolje, da sem mrtva. Ali pa, da njega ubijem. Z nožem, medtem ko spi. Da bo konec hudega. Samo potem bom morala v zapor. Ker sem ubila človeka. On pa to ni. Potolaži se, ti, ki to bereš. Kot vidiš, sem še živa. Poznaš tisto pesem Zapadel je prvi sneg? Vedno me spomni nanj. Pijani Tadej me je vrgel iz stanovanja na sneg in mrz. Jutri pa služba. Umiti se moram. Lačna sem tudi. Ne morem s ceste v službo. 113 sem poklicala. Druge ni. Pa so prišli. Povedala sem svoje, jim pokazala modrice in so ga odpeljali. Prepoved približevanja. Zjutraj v službo. Šef mi je dal darilo. Malo klobase, sira, kavo pa seveda potico. Božič je. Po dolgem času uživam božični mir. V miru pijem kavo in gledam, kako sneg naletava. Nežno se snežinke poigravajo pred mojimi očmi. Navijem si malo glasbe. Božič je in toplota se ovije okoli mojega srca. V ponedeljek sem prosta, takrat bom šla na policijo. Podaljšat prepoved približevanja. Zaprošit za pravno pomoč. Vložiti bo treba še

tožbo za izselitev. Ja, pravno bo treba urediti zadevo. Ne gre drugače. Jočem in se tolažim, zmogla boš. Kljub vsemu ali pa vsemu navkljub. Zmoreš in pika. Samota mi prija. Nihče ne vpije name in me ne tepe. Včasih sem lačna. Zmorem. Rajši lačna kot z budalo. Delavna sem in prijazna. Srce ne joče več. Moje srce molči. Ne pogreša ga. Je zaklenjeno in ranjeno. Neutolažljivo bi jokalo – za zamujenim lepim življenjem, ki se zaradi nasilneža Tadeja ni zgodilo, a raje molči. Da mi ne bi bilo prehudo. Preveč bolečine in ponižanja je za menoj. Kot oseba sem bila pohojena, razvrednotena, kot ženska in kot človek. Vendar se je moj um bojeval. Tega si ne zaslužiš. Ne dopusti, da še komu stori silo. Kazen mora biti. Kaznovati ga je treba. Kazenski pregon. Sedaj se mi mudi v službo. Moram pohiteti. Več ti povem prihodnjič, tebi, ki to bereš. Bodi dobro do takrat.

Xena

VČASIH IMAM DOBER INSTINKT,
VČASIH PA SAMO PARANOJE.

ALEN

Moj job je iskreno ful zabaven.

Predvsem zato, ker vsak dan doživim vsaj dva živčna zloma in pet razsvetljenstev. V knjigarni, ja. Decembra me vinjeni ljudje sprašujejo, če prodajam smreke. Vsake tok mi pride kdo promovirat ukradene parfume, jehovih prič pa čudežno že dolg ni blo.

Sploh ne bom začenjala s tem, kokrat folk hoče plačat s pika /spar kartico pa me potem, ko že petič rečem, da NE MORE - napizdeva, da hoče govorit s šefom. Alright, Karen. Pred kratkim je bil nov ekstrem. Gospa srednjih let uleti v knjigarno. In stoji sred placa 10 minut. Gleda v steno polno knjig. Šeta gor dol. Brez besed. Jst kontam kva hoče pa če je vredno pristopit. Na neki točki se obrne proti men in mrtvo hladno ustrel: GOSPA,

A VI TU TUD KNJIGE DRŽITE? Jok, Nado, u pekarni si, kruh pa burek držim. Zdej mi pa še reč, da hočeš kupit knjigo od Louise L. Hay na digitalni bon od nečaka, pa res dam odpoved.

OTROCI ALKOHOLIKOV

Nekdo je nekoč rekel, da je dobro tisto umetniško delo, iz katerega se kaj novega naučimo. Film *Otroci alkoholikov* nedvomno sodi med to vrsto umetnin, a po premiselku, saj pravzaprav pripoveduje o nečem neskončno vsakdanjem, nečem, kar se dogaja skoraj v vsaki družini. Zgodba je preprosta: Navadno je oče tisti, ki veliko pije, mama koleba med radikalnim odhodom in željo, da bi se pijanec spremenil v princa, kakršen je nekoč bil, otroci pa so brez izjeme tisti, ki ga pri teh silnicah najbolj nadrajsajo.

Zgodbe, ki jih v filmu pripovedujejo Katarina, Danica, Aleš in Damijan, v vlogi pripovedovalke pa še igralka Maja Gal Štomar, so grozljive prav zaradi vsakdanjosti: eden od staršev se zapije, zaradi tega postane nasilen, nezanesljiv, neodgovoren, nekaj ali vse od tega, otroci pa se že od ranih let naučijo večje krmariti po minskem polju nenehne nevarnosti in groze, že kot otroci prevzamejo vloge skrbnih odraslih in potem teh vlog ne odložijo niti takrat, ko so pijanci starši že zdavnaj ozdravljeni ali pod rušo ... dokler se tudi sami ne zlomijo. Z nekaj variacijami to zgodbo pripovedujejo vsi štirje otroci pijancev v filmu, vsi štirje kot odrasli uspešni in hkrati zelo ranjeni ljudje.

O tem v filmu pripovedujejo tudi strokovnjaki, ljudje, ki se kot terapevti in psihoterapevti srečujejo predvsem s starši pijanci in njihovimi partnericami in partnerji, zelo redko pa oskrbijo tiste, ki so v tem žanru najbolj prizadeti: otroke. Otroci, kot povedo tudi štirje zgoraj navedeni pripovedovalci, pretežno z odličnimi ocenami ali popolnim izpadom iz akademskega življenja na svoj način dokazujejo staršem in drugim odraslim, da so vredni njihove ljubezni in pozornosti (bodisi kot odličnjaki bodisi kot zgube, kriminalci, spet pijanci ...), ker ne obvladajo drugih načinov spopadanja s svojo posebno družinsko in osebno situacijo.

Ker umetnine vsakdo gleda s svojimi individualnimi očmi in svojim aparatom za razbiranje pomenov, sem sam *Otroke alkoholikov* gledal na ta dvojni način: po eni strani sem čutil globoko sočutje do pripovedovalcev, ki so razkrivali globoke človeške skrivnosti in strategije preživetja, medtem ko sem na drugi strani samo potrjeval jezo, že kar bes na strokovnjake, ki že leta in desetletja odkrivajo, kako globoko škodljive posledice imajo škodljive razvade staršev (ne samo pijača, ta je samo najdostopnejša) na razvoj njihovih otrok, pa so pripravljeni še kar in v nedogled soliti pamet o teh in onih splošnih dejstvih, zraven zapravljati neznanske državne denarje (in zasebne družinske proračune terapevtov, ki se na te terapevte navežejo) za vse vrste zdravljenja, metadonske terapije, za kasnejše skupine od AA do posebnih planinskih in bralnih klubov (vse spet lepo financirano od države in »evropskih skladov«) – otroci pa ostanejo sami, brez podpornih skupin, po možnosti se zgubijo v širokem in spet nikomur posebej namenjenem predalu »duševno zdravje otrok in mladine« in jih sistem dočaka šele takrat, ko naredijo kaj grobega bodisi drugim bodisi sebi.

S tega stališča sem bil pri ogledu filma naravnost navdušen nad preprosto snemalsko tehniko, da so bili vsi mladi pričevalci posneti z ene (s strani gledalca gledajo z desne strani), vsi strokovnjaki pa z druge, leve strani, tako da je brezdanji prepad med obema skupinama povsem jasno prikazan. Edina, ki skuša ta razkol premoščati, je igralka oziroma pripovedovalka (ki pripoveduje zgodbo avtorice in režiserke filma Natalije Gorščak (ter njene znanke)), ki je posneta *en face*, naravnost, a

Vir: *Otroci alkoholikov*

vsaj zame ne ustvarja mostu med žrtvami in strokovnjaki, po mojem ga samo podrobneje riše.

Ko smo pri tehniki, velja omeniti še eno odlično uporabljeno sredstvo. Ker so zgodbe, ki jih pripovedujejo »vsi troji« (pričevalci, strokovnjaki in igralka), neznansko težke in čustveno nabite, film – menda je bil za to najzaslužnejši montažer Zvone Judež – pripoved mojstrsko prekinja s premolki, med katerimi se menjajo samo podobe vseh nastopajočih, in s tem ustvarja vtis, da ti ljudje dejansko pripovedujejo drug drugemu, se poslušajo, so v tem poslušanju empatični, razumevajoči ... Skratka, ti premolki so odlično pripovedno sredstvo, ki omogoča, da zgodbe dejansko slišimo, si jih zapomnimo, se morda primaknemo (s svojimi lastnimi izkušnjami, kdo med nami pa nima starša ali sorodnika pijanca, odvisneža, čustvene razvaline?), prestopimo na ono stran. V teh dveh pripovednih sredstvih (različnih kotih pripovedovalcev in pomenljivih premolkah, ki povezujejo) je *Otroci alkoholikov* odličen film. Sam nimam nobenih dvomov, da ob dobrem prevodu in malce promocije ne bo doživel velikega uspeha na festivalih doma in v tujini, imam pa velike dvome, ali bo imel kaj uspeha pri odnosu družbe do naslovnih junakov, torej otrok alkoholikov. Ker kot ti mladi ranjeni ljudje sami povedo, so se iz nuje in v smrtnem strahu razvili v hiperodgovorne, zanesljive in humane odrasle ljudi, ki ... seveda nimajo dostopa do vseh tistih neznanskih denarjev, ki jih družba z lopato meče pod noge njihovim pijanim, nasilnim in neodgovornim staršem. Vidite, tu je pa res težava. Če bo družba namreč še naprej enako kot zadnjih 50 let namenjala denar na ta način, bo v vsakem trenutku nastalo prav toliko ranjenih otrok kot pred 50 leti ... in potem takle film, pa naj bo še taka umetnina, razen za že tako lepo podmazane »varuhe duševnega zdravja«, ki bodo film odslej priporočali v ogled svojim strankam pod sloganom »škoditi itak ne more«, ne bo spremenil popolnoma ničesar. Kot rečeno, danes, ta trenutek, ob pijanih starših obeh spolov in podobno neodgovornih drugih nastaja enako število težko ranjenih otrok pijancev kot pred 50 leti. In tako bo jutri in naslednjih 50 let. Tako bo, če pozornosti zelo preprosto ne bomo usmerili na te ranjene otroke in jim pomagali odrasti v manj strupenem okolju. Če bo film kakor koli pripomogel pri tem, ni samo odličen in čudovit film, ampak tudi veliko gibalo. Nisem optimist, dajmo pa mu možnost.

Tone Vrhovnik Straka

Ljubezen me gleda preden zaspi.
Ljubezen se v jutro ob meni zbudi.
Ljubezen me rada uči nove stvari.
Ljubezen je mehka, po cvetju diši.
Ljubezen pomaga, ob meni stoji.
Ljubezen je tukaj, dneve, noči.
Ljubezen je ena, sem jaz in si ti.
Ljubezen je še vedno ljubezen ...
Tudi takrat, ko je več ni.

Nina Cigale

MESEC ŠPORTA NA KRALJIH ULICE

ŽOGOBRC

19. septembra smo se pomerili z varovanci Zavoda za prestajanje kazni zapora na Povšetovi 5 v Ljubljani. Tekmo smo izgubili 7 : 5. Fotografiranje ni bilo dovoljeno.

Kralji v Novi Gorici

Foto: Šent

23. septembra smo se v Novi Gorici udeležili nogometnega turnirja *Z žogo nad stigo* v organizaciji Šent DC Nova Gorica. Sodelovale so še ekipe Ozare, Doma na Krasu, Barčice in Želve. Prvo mesto je osvojila Barčica, drugo mesto Šent, tretje mesto pa Kralji ulice. Naš vratar Jani je osvojil še naziv najboljši vratar. Turnir smo sklenili v dobri družbi in ob dobri jedachi.

Foto: MC Velenje

Dule v akciji, Rdeča dvorana Velenje

30. septembra smo se odzvali vabilu in v Rdeči dvorani v Velenju odigrali prijateljsko nogometno tekmo z domačini NK Kunigunda. Tekma je bila napeta vse do konca, zmago pa so s tesnim izidom 9 : 8 na koncu slavili mladi Velenjčani. Dogodek je organiziral Mladinski center Velenje skupaj s Centrom za brezdomne osebe Hiša iz Velenja. Tudi ta turnir smo sklenili v dobri družbi in ob dobri jedachi.

Jean Nikolič

ŠAH

Ko igramo šah, so naši možgani izzvani, da se logično odzivajo, razvijajo prepoznavanje vzorcev, sprejemajo odločitve tako vizualno kot analitično ter preizkušajo naš spomin. Prednost igranja šaha je tudi v tem, da v njem lahko uživajo osebe vseh starosti in gibalno ovirane osebe, je kraljevska hrana za možgane in obliž za dušo. Pred dnevnim centrom smo zato 27. septembra organizirali šahovski turnir z močno udeležbo.

Foto: Jean Nikolič

Foto: Jean Nikolič

Šahovska igra je namreč na Kraljih ulice postala del vsakdana, igralci in igralka pa so zelo napredovali. Turnir je minil v izjemnem športnem duhu in dobrem vzdušju. In ne pozabite – naša ekipa se rada odzove tudi na vsa vabila na turnirje. Za šahiste ter obiskovalce in obiskovalke dnevnega centra je kuhala ulica. Pripravila je testenine z bolonjsko omako in krompirjevo solato s stročjim fižolom.

Jean Nikolič

NAMIZNI TENIS

V Športnem društvu Kodeljevo smo 29. septembra, v prostorih namiznoteniškega kluba NTD Kajuh-Slovan, organizirali namiznoteniški turnir, ki je poleg nogometa in šaha prav tako postal stalnica v našem društvu. Cilja vadbe, za katero si prizadevamo, sta vzdrževanje splošne telesne pripravljenosti –

Foto: Noemi

Foto: Noemi

igralne zahteve so zaradi hitrosti reagiranja in hitrosti izvedbe gibov namreč precejšnje – in socialna vključenost. Izredno zanimiv in zabaven športni dan je upravičil pričakovanja ter nam omogočil tekmovalni dan, ki ga bomo vsekakor spet ponovili. Na koncu smo se udeleženci pogostili še s pico.

Jean Nikolič

025
KRALJI
ULICE

ALPSKA DIVIZIJA: KRST NA VEŽI

Ker smo borci divizije ocenili, da je gorska reševalna služba precej zasedena, smo pogoljufali in septembrski teden športa zaradi neugodnega vremena prestavili na oktober. Svoj greh smo sklenili omiliti z osvojitvijo prvega letošnjega dvatisočaka, in sicer Veže oziroma Velikega vrha. Naš boj je podprla zavedna donatorka municije, ki nam je prišla še kako prav in se zelo lepo zahvaljujemo zanjo.

Prvi poskus sabotaže je naša divizija doživela že na poti do izhodišča. Nekdo je očitno poskusil uničiti naše prevozno sredstvo, saj je zasmrdelo izpod njegovega pokrova. V posmeh saboterju smo ob kriznem postanku našli prelepo dežnikarico ter jo zajeli kot vojni plen. Dežnikarica je sicer povzročila nekoliko nereda v naših vrstah, saj je generalštab ob začetku pohoda na planini Ravne le stežka uveljavljal discipliniran marš, ker so nekateri borci begali po hosti, išoč gobje trofeje. Ko smo se povzpeli na višino, kjer so nam kritje dajali le še nizki borovci ter rumeni macesni, so se borci nekoliko bolj osredotočili na cilj in začutili odpor sovražne strmine. Na eni od postojank smo doživeli izrazito osebno obleganje ose, namenjeno zgolj vodji generalštaba, ki pa je napad pogumno odbila z begom v skalovje. Divizija je pred poslednjim vzponom izgubila dva borca, ki sta trdila, da bosta zgolj zaradi naše varnosti držala zasedo morebitnim sovražnikom. Eden je svojo odločitev kasneje obžaloval, eden pa ne – tako je pač kruto življenje borcev. A borca nista vedela, da agresor preži že pred nami! Pod pretvezo tradicionalnega gorskega krsta je z gorjačo prizadejal bolečino zadnjim platem vseh moških udeležencev, tiste, ki je pripadala vodji generalštaba, pa si le ni upal dotakniti. Krstitelj, ki se je izkazal za zvestega bralca našega glasnika, časopisa Kralji ulice, je borce še podučil o bližnjih in daljnih vidnih vrhovih, se z nami fotografiral, nato pa oddrvel naprej do svoje baze.

Foto: Boki

Del Alpske divizije in prijazni planinec

Tudi mi smo se, v strahu za svoja borca, ki sta ostala za nami, naglo odpravili nazaj – k sreči sta bila živa in zdrava. Presenetljivo se tokrat na poti nismo niti enkrat izgubili, kar je rahlo pokvarilo našo lepo tradicijo. Vozilo smo zato dosegli hitro in brez omembe vrednih dogodkov. Skozi gozd smo se vozili počasi in oprezno ter ustavili vsakič, ko smo s ceste zagledali dežnikarico (vsem soudeležencem v prometu se zaradi tega iskreno opravičujemo in prosimo za razumevanje). Ko se je izpod pokrova našega vozila spet pokadilo, smo se odločili za drastično ukrepanje – ustavili smo se pred gostilno in med odličnim obedom sprejeli odločitev, da se vseeno vrnemo v Ljubljano. In smo tudi se. Slava nam in čast.

Maruša Ivančič

Kraljevi recenzor:

KINO ŠIŠKA: HLADNO PIVO

Kako mora biti videti pank koncert? Tako! Katedrala v Kinu Šiška mora biti razprodana. Glasba mora trajati več kot dve uri. Kri po žilah mora vreti. Po zraku morajo leteti platenke pira. Folk mora skakati z odra. Skratka, dogajati se mora »popizditi«. Žur do onemoglosti. S tem koncertom bo šla 35. obletnica benda v anale panka – in prav je tako! Pevec Hladnega piva je sicer rekel, da izvajajo v glavnem ljubezenske pesmi. Na pank način. Če je to ljubezen, jo

sprejemem z obema rokama in z vsemi nogami, kar jih premorem. Preplet starih in novih komadov. Na koncertih mi je zelo zanimivo, da stari komadi podkurijo folk do vrelišča. *Für immer Punk!* S takimi koncerti pank ne bo umrl. To se je videlo tudi pri obiskovalcih. Ne vem, ali sta bili le dve generaciji ali jih je bilo več. Pa vseeno – *punk is not dead!* Hvala Kinu Šiška za brezplačni vstopnici.

Taubi

Foto: osebni arhiv

KINODVOR: VORTEKS, 28. 9.

Film, posvečen »vsem tistim, ki jim bodo možgani razpadli prej kot srce«, je posnel Gaspar Noé. Premiero smo si brezplačno ogledali 28. septembra. Glavni protagonist je starejši par. Spremljamo njuno življenje, izgubljena sta v lastni nemoči, bolezni in starosti. Nemočna v sedanosti se gibljeta drug mimo drugega. Kot gledalec se zaveš, kaj pomeni biti nemočen, kljub izkušnjam iz preteklosti. Dva, ki sta nekoč zmogla vse, sedaj upočasnjeno in naveličano preživljata dan za dnem. Smrt je nakazana kot konec nemoči.

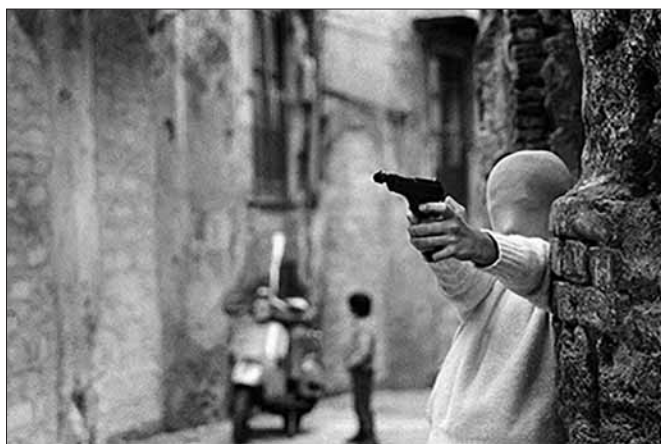
Film dramatično prikazuje nemoč starostnikov. Priporočam. Za vstopnice se zahvaljujemo Kinodvoru.

Xena

Vir Kinodvor

LETIZIA BATTAGLIA: FOTOGRAFIJA KOT ŽIVLJENJSKA IZBIRA

Vir MGML

Hvala, Kralji ulice, hvala, Galerija Jakopič, in hvala, Letizia Battaglia, za predstavitev življenjskega dela, ki nam osvetli – glede na to, da sem na razstavi videl veliko fotografij, ki so povezane z mafijo, umori, sodnimi procesi in pa tudi z

vsakdanjim življenjem ljudi in njihovimi običaji na jugu Italije (Sicilija, Palermo) – njeno neustrašno osebnost, preprosto osebo, ki je stvari predstavila take, kot so bile videne z druge strani objektiv, brez raznih olupšav. Sploh pa mi je bil všeč dokumentarni film, ki so ga predvajali v delu Galerije Jakopič, kjer sem lahko tudi videl in slišal govoriti Letizio, kjer se je ta preprosta, ampak zelo močna in neposredna osebnost samo še potrdila.

Letizia Battaglia je bila rojena 5. marca 1935, umrla pa je 13. aprila 2022, kar mi tudi razloži njen stil fotografije. Bila je tudi reporterka, s fotografitanjem pa se je začela ukvarjati dokaj pozno, če se prav spomnim.

Ne morem reči, kaj mi je bilo na tematsko razdeljeni razstavi najbolj všeč, saj je bilo vse zelo preprosto za gledati, gotovo pa ni bilo lahko pridobiti tako nazornih fotografij umorov in raznih drugih dogodkov, ki sem jih lahko videl. Galeriji Jakopič se zahvaljujem za vodeni ogled.

Boki

KNJIGA: LJUBLJANSKI DŽANKI, PETER PITAMBAR PANGERC

Naslov že sam po sebi dosti pove. Sicer bi mi bil bolj všeč, če ne bi vseboval jjev. Se mi zdi, da bi bil bolj udaren. Pa vseeno.

Zgodba? Tipična zgodba »enega dneva« navlečenega narkomana. Če bo kdo od narkomanov bral to pisarijo, bo v njej našel sebe. Me prav zanima, koliko jih je že vprašalo avtorja, od kod pozna njihovo življenje. Je pač tako, da imajo/imamo vsi narkomani isto pot in isto smer životarjenja. Na prvem mestu je droga, ki poteši krizo, na drugem mestu pa, kako do nje priti. Fantje s krajjo in dekleta s prodajo svojega telesa. Vse poti so iste, le nianse so druge. Morda sem se malo ustrašil, ko je Pit tako lepo opisoval fleš, da dela reklamo za zadevanje. Morda kriza ni opisana ravno s pravo mere teže in bolečine. Danes pa smo v dobi, ko je treba človeku podrobno opisati vsak detajl. Še posebno ta boleči, da se ja dobro premisli, predno se vzame gan* v roke. Je pa avtor sicer že v predgovoru omenil, da je večina negative izpuščene.

Tudi zapor v knjigi je opisan skoraj kot

pravljica. Ležiš, ješ, spiš – vse zastonj. Saj to je pa ja privlačno. Pa žal ni. Nihče še ni šel tja počivat. Prej trpet. Življenje narkomana je ena sama pot trpljenja z redkimi trenutki potešitve. Zato bi se bilo prav vprašati ob tem pisanju, kaj je lepše – trenutki potešitve ali ure trpljenja? Zelo poučna knjiga. Vendar jo je treba brati s prave strani. Ni dolg roman in ravno zato zadene. Na 44 straneh je opisan cel urnik narkomanskega življenja, zato naj bo tudi ta recenzija kratka, v upanju, da sem zadel žeblico na glavico. Za konec: Čuvaj se igle, ker te ne osvobodi, ampak zasušnji.

Taubi

* Injekcijska igla.

Knjigo lahko naročite pri avtorju na e-naslovu: knjiga.lj.dzanki@gmail.com.

027
KRALJI
ULICE

DEFONIJA V KLUBU GROMKA – UPAJMO, DA NE ZADNJA

V soboto, 24. septembra, je bilo v Klubu Gromka na Metelkovi ponovno živahno. Defonija, katere recimo temu direktor ali pa umetniški vodja je neumorni Miha Zadnikar, nam je tokrat v sodelovanju z Zavodom Sploh postregla s kar tremi koncerti. Slišati je bilo tri popolnoma različne zasedbe, ki so s svojimi notami večje valovile med improvizacijo, kot jo je ponujal slovensko-avstrijski kvartet Tomažin/Kutin/Grom/Schellander, samosvojim jazzom panevropskega kvarteta Die Hochstapler ter hardcore jazzom domačih Koromačev. Ja, mešano na žaru, vseeno pa vrhunsko! Že pred samim dogodkom pa je kot bomba udarila žalostna novica, da se Defoniji in njenim koncertom v prihodnje ne piše najbolje, saj ji tako imenovani bivši minister Vasko v naslednjem letu na javnem razpisu ni dodelil prav nobene finančne podpore. Upamo lahko, da bo nova oblast sprevidela in odpravila to napako, saj je Defonija ena izmed pomembnejših institucij pri promoviranju in razvoju improvizacijske in jazz glasbe v našem prostoru.

Jože Balas, Foto Note

Irena Z. Tomažin & Tomaž Grom

Foto: Jože Balas

Die Hochstapler

Foto: Jože Balas

Koromač

Foto: Jože Balas

MALA GALERIJA CD: SAMIRA KENTRIČ, ZGODBE Z NASLOVNIC

Preden začnem tokratno recenzijo, dovolite, da že v uvodu naredim krajši intermezzo in pohvalim revijo Kralji ulice ter umetnico, ki je zvezda tega krajšega sestavka. V mesecu septembru je Mednarodna mreža uličnih časopisov INSP namreč organizirala vsakoletno srečanje, ki se je zaključilo s podelitvijo nagrad. V kategoriji za najboljšo naslovnico cestnih časopisov je med desetimi kandidati nagrado dobil slovenski časopis – seveda govorim o Kraljih ulice. Gre za naslovnico Nova normalnost iz meseca avgusta lanskega leta, ki jo je oblikovala Samira Kentrič. Bravo!

Samira Kentrič (1976) je znano ime na slovenski umetniški sceni in upravičeno bi jo lahko postavili ob bok najprodnarnejšim slovenskim ilustratorjem našega časa, Tomažu Lavriču in Zoranu Smiljaniću. Vizualna umetnica, katere podobe so brez dlake na jeziku, se na svež način loteva družbeno kritičnih tem.

V Mali galeriji v Cankarjevem domu je na ogled razstava Zgodbe z naslovníc, kjer so naredili izbor naslovnih podob za abonmaje in naslovníc, ki jih je Samira Kentrič naredila predvsem za založbo Beletrina (nekateri so objavljene, druge ne). Že res, da naj bi bile podobe vezane na knjige in njihovo vsebino, a lahko bi stale tudi same zase. Kentrič ustvarja v vsem razumljivem jeziku, igra se z znanimi simboli in jih postavlja v nove kontekste. Gospod s harmoniko na prvi pogled deluje srečni predstavnik slovenstva, a meh je v resnici bodeča žica. Ivan Cankar pije svojo kavo v družbi Kobilčine kofetarice, a ta je zleknjena na tla in se naliva z alkoholom. Kentrič s svojimi podobami kaže ogledalo družbi – in to, se mi zdi, da Slovenci, ki smo udobno zabubljeni v svoje vsakdanje, nujno potrebujemo, da nas malo zdrami. Razstava bo na ogled predvidoma do 20. novembra 2022.

Kaja Rožman

Oj, Triglav, moj dom, 2017

Izza rešetk:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam ga bo v veselje brati in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Petek, 17. julija

Spet sem dobil novega v sobo. Pravim sem dobil, kot bi si jo lastil. Hja, najdlje sem tu, čeprav se Miha in Jure obnašata kot gospodarja. Briga me, glavno, da imam jaz svoj mir. Ko so pripeljali novega, sem gledal kolesarstvo in nisem jebal nič. Šele po dirki sem se obrnil k njemu in v desetih minutah sva ugotovila, da sva bila skupaj v komuni. Tipa so pripeljali iz novomeškega rezervata in zdaj bo tu z nami, dokler ga ne odpeljejo v novo kletko. Tako smo spet štirje v tej savni. Kako prikladno. Kako lepo. Tu zelo skrbijo, da ti ni dolgčas, čeprav bi bil včasih raje puščavnik. Pa koga to briga. Prostora je malo in ljudi je veliko. Treba se bo znajti.

Danes sem dobil tudi prvi paket. Ti Litijani so neverjetni. Očitno sem zunaj našel res prave prijatelje. Samo malo niham, da ne postanem zaradi njih preveč mehkužen, kar zaradi zveri v tem rezervatu ni ravno idealno. Celo na telefon sem šel zvečer zastonj, ker Lakija nisem dobil, čeprav se ga zadnje čase na veliko izogibam. Ne vem, zakaj, a nikakor se mi ne da poslušati svobodnjakov. Mislim, da se naša življenja ne poklapajo. Oni živijo na drugem

Foto: pranavsinh Suratta

planetu. Ali pa jaz? Tako rad bi šel drugam. Na nek drug planet, kjer ni uniform in ni zakonov. Kjer je mir. Pa to so le sanje – sanja svinja koruzo na suhi in prepereli zemlji. Je pa novi poskrbel za malo novejšje zadeve. Zdaj imamo na sekretu tudi knjižnico. Prinesel je porno revijo – brez tega na sekretu ne gre, se je zasmel. Tudi v redu. Z vsakim novim članom sobe pride nov veter. Življenje pa teče dalje. Bo spet kdo rekel, da mi tu ni dolgčas. Še kako prekleto je – ubijajoče.

Taubi

SPREJEMNA SOBA ŠT. 45

Spoštovani Kralji in Kraljice

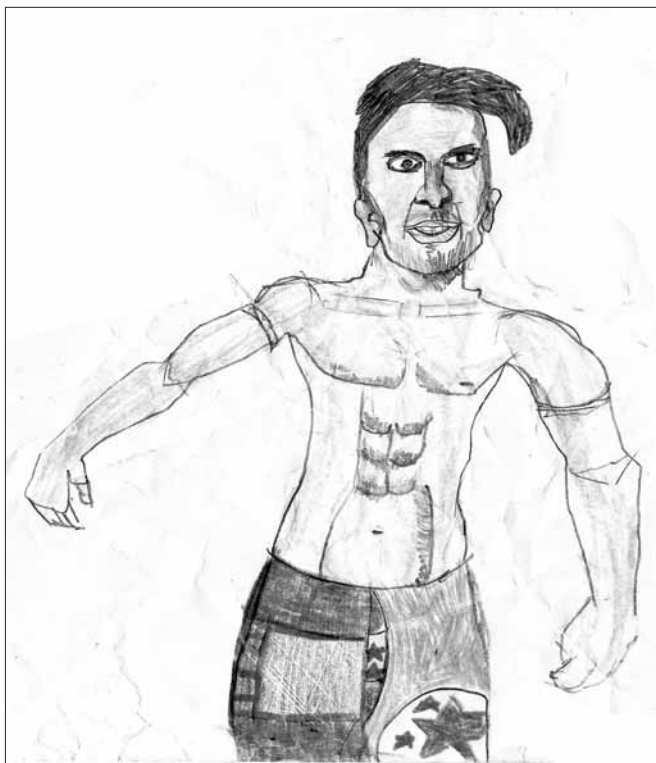
Spet vas lepo pozdravljam in se vam tudi zahvaljujem, saj mi je v veliko zadovoljstvo, ko vidim svoje delo objavljeno. To kar pišem je le vrh ledene gore dogajanja po priporih in zaporih.

Danes sem Jessu skozi okno s pomočjo tulca pihnil en zvitek. Skozi okno sva se pogovarjala in dobil sem idejo, da ga pogostim, kakor je on mene, ko je prehajal skozi sprejemno sobo št. 45. Da bi zvitek v tulcu dobro dušil, sem ga zavil še v toaletni papir. Ko sem pihnil, je vse skupaj poletelo v zrak in meter pred oknom sprejemne sobe se je toaletni papir ustavil v zraku in skozenj je švignil zvitek, ki je poletel na namenjeno mesto.

Jess je v sprejemno sobo vstopil nekaj dni za Eastonom. Nekako vaje vsega se mi je zdel, ko je vstopil s parom dek, s parom rjuh, vzglavnikom, dvema brisačama, natikači in s še kakšno malenkostjo, ki jo je zadolžil ob prihodu na Povšetovo 5. Stal je pred vrati in gledal paznika, kako zapira vrata. Takoj ko jih je zaprl in obrnil ključ, je Jess vse svoje reči odložil na posteljo in z roko segel za hlače, izza katerih je potegnil rjavo kepo. Povedal je, da je skrnil nekaj tistega, kar so mu zasegli kriminalisti ob aretaciji.

Jess je diler z zobobolom. Tako ga imenujem, ker je bil aretiran na Bolgarski ulici v bližini urgentnega centra, kjer je iskal medicinsko pomoč na urgentnem centru v Ljubljani. Imel je tako hud zobobol, da se je odločil poiskati pomoč. Mamo je prosil, da ga odpelje do urgence. A preden sta z mamom odšla proti urgentnemu centru, ga je poklical prijatelj ali sodelavec in ga prosil, da dostavi še eno pošiljko heroina. To mu ni bilo všeč, a se je vseeno odločil, da to stori, medtem ko bo na urgentnem centru čakal na medicinsko pomoč. Količina droge, ki jo je vzel s seboj, ni bila majhna v primerjavi s tistim, kar se prodaja na cesti. Predati je želel sto gramov stisnjene rjavega prahu. Ker ga je pripeljala mama, se je dogovoril za predajo kar v bližini centra. Ko je dobil klic, je odšel iz čakalnice na dogovorjeno mesto. Vseh podrobnosti ne vem, a vem, da se za tovrstne pošiljke vedno mudi. Torej, ko je želel predati pošiljko, so ga prijeli kriminalisti. Jess ima že izkušnje s policisti in se ob aretaciji ni upiral. Sto gramov ni lahko skriti na telesu – in to v vročih pomladnih dneh. Pri sebi je imel dva paketa po petdeset gramov, česar kriminalisti niso vedeli in so mu po površnem telesnem pregledu našli le enega od obeh paketov. Priprli so ga najprej na bežigrajski policijski, kjer jo je v celici drobil in jo razsipal po celici. Ko je bila kepa dovolj majhna, jo je skrnil v usta in pretihotapil na Povšetovo 5. Ko je zaključil preglede in zadolžitve, jo je skrnil za hlače in pretihotapil v sprejemno sobo št. 45.

Jess je povedal, da je že odsedel sedemletno dosojeno kazen in da pozna več slovenskih zaporov. Sedel je za mizo v sprejemni sobi in na mizo položil pretihotapljeno kepo ter jo začel drobiti. »Malce je vlažna, ker sem jo tihotapil v ustih,« je komentiral rjavo kepo. Na mizi je bila ogromna kepa heroina in z Eastonom sva se pogledala. V Eastonovih očeh sem videl navdušenje in presenečenje, saj je Easton heroinski odvisnik in se heroina zagotovo ne bo branil. Sam sem imel zadržke, da bi ga poskusil, a sem vedel, da ne bom zmogel ostati zaprt z dvema narkomanoma v sobi cel dan in ju gledati, kako se zadevata. Tu poudarjam, da beseda narkoman v mojem besednjaku opisuje le

Damjan Puhan

tistega, ki jemlje drogo. Narkomanov je več vrst in vsakdo izmed nas ima svojo drogo. Vsi narkomani ne uporabljajo nezakonitih in drugih ljudem neprijaznih načinov, da bi prišli do svoje droge. V preteklosti sem že poskusil heroin in vem, kakšno sranje lahko nastane po njegovem jemanju. Hitro se sprevrže v odvisnost, ki na začetku še ni tako močno občutljiva. Z vsakim dnem jemanja pa je odvisnost močnejša. Heroin je najbolj znana in tudi zelo močna droga, ki jo je možno nabaviti pri nas. Zadnja leta je uporaba upadla, ker je padla tudi kakovost heroina, ki ga je možno nabaviti na ulici. Jess nama je zatrjeval, da je njegova roba boljša kakor pa tista, ki se prodaja na ulici. Na ulici se običajno dobi najslabša kakovost droge, ker ji preprodajalci dodajajo različne sestavine, da bi povečali zaslužek. Paracetamol in laktoza sta laična dodatka. Pravi dodatek heroinu je možno nabaviti skupaj s heroinom, ko imaš opravka s pravim dilerjem. Pravi dodatek je po barvi in kompoziciji podoben heroinu in se dobro meša z njim. Heroin človeka hitro pripelje do točke, ki jo alkoholiki doživijo šele po dolgoletnem uživanju. Moje laično mnenje je, da med tema dvema glede zlorabe ni velike razlike. V naši družbi je biti zdravljen alkoholik zelo težko, saj je alkohol možno nabaviti vsepovsod, se pije vsepovsod in se opozarja nanj skoraj na vsakem koraku. Heroin pa je nedovoljena droga, in če se ji želiš uspešno izogibati, je skoraj vedno dovolj le to, da se izogibaš družbi, ki uživa droge.

Na mizi so že bile narisane za pol prsta debele in za cel kazalec dolge črte temno rjavega prahu, ki ni bil niti dobro zdrobljen. Poleg črt je bil na mizi še velik madež, ki je ostal od drobljenja. »A bosta?« je vprašal Jess. Easton je bil takoj za in je povedal, da ga ne bi njuhal, ampak bi ga raje kadil. To je podobno kajenju opija. Človek se počasi omamlja z dimom, ki ga zajema v pljuča, dokler ga ne premaga zaspanost. Temu se v slengu reče kinkanje in občutek je takšen, da je skoraj vsakomur všeč. Meni se zdi, kakor bi me pred televizorjem premagovala zaspanost, in kljub temu da ničemur več ne sledim, še vedno želim ostati pred televizorjem. Popolna opijska nirvana.

N. Viktor, ZPKZ Dob

Tereza Vuk:

TAKO LJUBKI SO

Foto: osebni arhiv

030
KRALJI
ULICE

Ne vem, zakaj ljudje vedno dobijo ene čudne umotvore, ko izvejo, da živiš sam. »Tereza, zakaj si ne nabaviš psa? Al pa mačko, sej imaš čas.« Prvo, nimam nobenga časa. Če hočeš pisat dobre knjige, se je treba tud potruditi vsak dan žurat, da maš kej za pisat. Ker, joj, moj Piki se je posral in razmetal ves pesek ali pa naš Lovro se goni in nam je spet spizdil, ne bo bral nihče, razen mogoče kakšnega kinologa. Torej, časa nimam. Glede veterinarja se lahk pa sam sred Čopove usedem s kartonom, na kermu bi pisalo *veterinarji so dražji k zobar*, in upam na donacije mimoidočih pasjeljubcev in mačjeljubk.

Pred blokom mam eno top veterino in sva s sosedo uletele z njenim cuckom notr, da kok pride čiščenje kamna. Ne za naju, tok blesave še nisva, da bi veterinarja zamenjali z zobarjem. Ko sva zaslišali ceno, sva se sam obrnili pa se začeli dret: »Prov, greva pa v Pulo!« Kje sva najdlj Pulo, mi sploh ni jasno. Prej sva za v Polje, ne pa za v Pulo ... Predvsem pa rada živim sama, brez kakršne koli odgovornosti. Tud s partnerji ne živim. Oni pr seb, jaz pr seb. Nekdo, ki piše, je narejen za bit sam. Pa tud zato, ker sem tečna u pm. In pol nej bi jaz mela mačko? Men se zmeša, da bi se njej ob dveh zjutri scufalo pa bi začela skakat po policah, men bi pa vse knjige popadale na glavo, vmes ko bi sanjala, da mi je Brad Pitt pisal na Facebook, če se lahk dobiva. Pol bi poslal še *dickpic*, in to bi blo to. In bi me zbudila mačka od hudiča, jaz bi se dvigovala izpod vseh knjig pa se začela dret: »Dans si kr sama drek iz WC-ja pospravi! Nehvaležnost od mačke!« In pol bi mi bitch zanalašč poscala kavč pa zmetala dol vse rože in se mi režala v ksiht, ko bi pobirala razbite lončke. In lastniki se še hvalijo z *mi smo njihovi sužnji*. Kr bodte. V bistvu sem zdey dojela, zakaj sem bolj pasjeljubec. Ker me mačke preveč name spomnijo. Psi majo pa spet druge fore. Ven bi šli na vsake pol ure in pol te čaka tam s povodcem v gobcu, gleda te pa s tako žalostnimi očmi, ko da si mu pobil pol rodovniške žlahte. Kle mam jaz logiko, da zakaj ma več ljudi mačke kot pse. Ker z mačko ni nič dela. Njej daš sam futr, zamenjaš pesek gospodični in pol se izležava cel dan, dokler ne pade noč, ko se ji spet zmeša. Psa vozit ven, je pa mal težja. Pa psi lajajo. Si predstavljate, da mate v bloku eno miniaturno čivavo, k si misli, da premaga tri stafforde iz prve. In pol je kr naenkrat šefica bloka, pa še hišnik zraven in pol hišnega sveta. In laja za vsak drek. Pa jebote, to je sosed, k je star sto let pa dva srčna

Gasper Sojč

spodbujevalnika ma, češ da ga kap rukne? Nehaj lajat! Ala, pa spat brez večerje!

In to bi rabla jaz v življenju, zato ker živim sama? Pa da ne bo pomote, jaz mam zelo rada živali. Samo tuje, tko k otroke. Kot otrok sem mela vse – ribe, papigo, paličnjake, želve. Brat si je kasneje še hrčka omislil. Pri enajstih pa sem doma izsilila, da hočem met psa. In sem ga dobila, sej so moji sužnji, bi rekla mačka. Pravijo, da pes prinese srečo. Sej jo res. Sam ko ti pa umre po 17 letih, umre neki v teb zraven. Tok sem jokala, da se ne da povedat. In sem si rekla, da nikoli več. Je prevelika žalost na koncu. Sej pri mački bi isto cmizdrila. Na te modele se čist preveč navežeš. Pustmo živet sama, veterinarji in podobno. Nočem se več navezat. In moj pes je bil lump, po lastnici seveda. Vsakič ko je kdo pozabil zapret vrata od vrta, si sam še rep videl, ko je odvihral po ulici do kakšne svoje ljubice. »Tereza, pes je spet pobegnil,« se je drla mati. »In? Nej se gre dat dol, ne!«

Sej smo vsi isti. Navadne živali.

SEPTEMBER

DNEVNI CENTER: »GREŠ NA MORJE Z NAMI?«
VESOLJEC: »NE, KER IMAM DOMA MORJE TEŽAV.«

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: BEOGRAJSKA DVOJNOST

7. oktober 2022

»ČE NE BO PRAVICE ZA NAS, NE BO MIRU ZANJE«

Protest v organizaciji Ženske solidarnosti. Neformalni feministični kolektiv je protestiral pred časopisno hišo Informer in ponovil zahtevo, naj mediji etično poročajo o primerih moškega nasilja nad ženskami.

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

2. oktober 2022

»MOLITEV ZA REŠITEV SRBIJE«

Zaradi sprehoda vseevropske parade ponosa skozi središče mesta, ki se je v Beogradu odvil 17. septembra, udeleženci povorke *Litija za spas Srbije* čistijo traso sprehoda z molitvijo, ikonami in kadilom.

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

031
KRALJI
ULICE

Miloš Stošić
Prevedel Jean Nikolič

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

Poiščite najboljšo potezo za belega.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava,
D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat,
O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/
ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje
mimogrede).

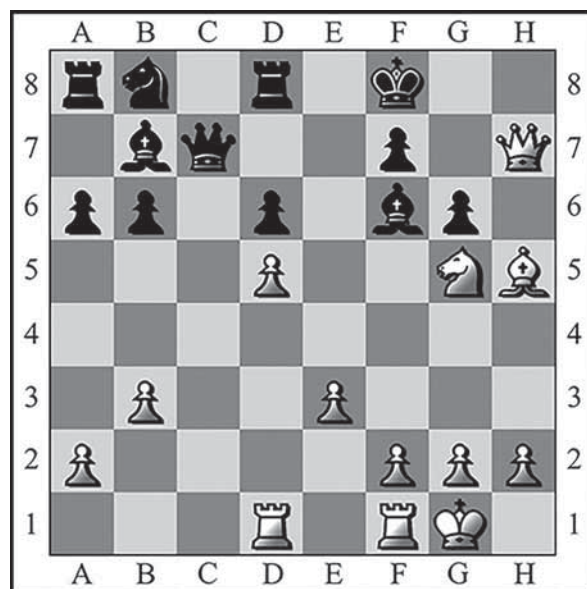
Pozicija iz igre Garry Kasparov (2760) – Vassily Ivanchuk
(2625), Moskva, 1988

Na potezi je beli. Črna matira v četrti potezi.

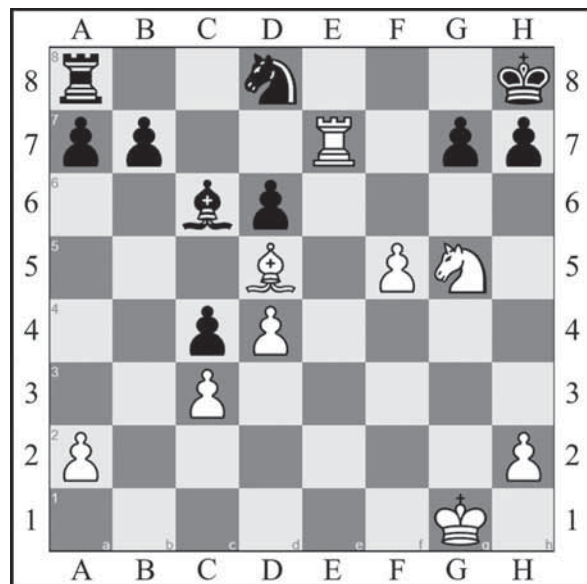
Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava,
D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat,
O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/
ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje
mimogrede).

Vir: shredchess

Vir: chesspuzzle.net

REŠITVI STA OBJAVLJENI NA STRANI 34.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 12. 10. >> Spoštovani, danes sem bila zelo prijetno presenečena, ker se je eden vaših članov ojunačil in ponuja časopis tudi v Velenju. Včasih sem bila večkrat v Ljubljani in vedno sem kupila časopis. V teh dveh letih, kar ga nisem, pa se je vsebina dvignila na tako visoko raven, da je lahko vzor in v poduk mnogim revijam, ki so na našem trgu. Toliko unikatne ustvarjalne energije, tolikšna raznovrstnost, prikupne besedne zveze, oh in sploh, in še in še bi lahko naštevala. Zato vam moram vse to napisati. Hvala! Veliko ustvarjalne in življenjske

energije vam želim. Vida iz Velenja

E-sporočilo, 15. 10. >> Pozdravljeni, sem vaš redni bralec, vse pohvale, z veseljem preberem cel časopis. Zanima pa me ena stara številka, ki sem jo žal zamudil, pribl. 2-3 mesece nazaj. Videl sem samo naslovnico – na njej je bil gospod #883, pri katerem kupujem časopis, prodaja pa na Vrhniki pred trgovino Spar. Kako bi prišel do tega izvoda? LP Aleš

OGLASNA DESKA

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu oktobru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - kmetiji PR'ANTONOVČ za Halloween buče,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - društvu LAJKA za hrano za brezdomne domače ljubljence,
 - družbi PAKT MEDIA za prigrizke in vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko zgodbo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.30–16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (bašon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Prosim ljudi dobre volje, da na Kralje ulice prinesejo odvečno volno, saj zelo rada štrikam. Hvala! Iva Tisa

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**NAJVEČJI PROBLEM HUMANITARNIH DELAVCEV JE,
DA JIH VELIKO NE PREMORA NITI KANČKA HUMANOSTI!**

ČURI

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca									Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6		1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

AVTOR JOŽE PAUMAN
NEKDANJI AVSTRALSKI LEADER (PAUL ROJ. 1944)
BELGIJSKI SLIKAR IN GRAFIK (ISIDORE, 1878-1967)
IME HOKEJISTA ZUPANČIČA
EVIN IZBRANEC V RAIJU
STRUPEN POSMEH ALI IROMIJA

GLAVNO MESTO GVINJE. CONAKRY
MINERAL V METAMORFNIH KAMNIH. PISTALIT
NEKDANJE REDNE DOMAČINSKE ČETE V VZH. AFRIKI
TOMISLAV OSTOJA
NAZIV
ITALIJANSKI FILMSKI IGRALEC (FRANCO)
VRTNA STROČNICA

NASTOPNA PESEEM V STAROGRŠKI DRAMI
PRETEPAČKA
DELUJOČI OGNJENIK NA SICILIJI
PLANINA PRI VRNJAČKI BANJI
OTO PESTNER
ZAPIS SKLADBE ANGL. OLIMP. JADRALEC (BRYN)

KNJIGA STARE ZAVEZE IMENOVANA SALOMONOVIZREKI
VSA VOZILA KAKEGA PODJETJA ALI USTANOVE
ŽIVINOREJSKA FARMA ALI PRISTAVA V ZDA
OČANEC
AVTOMOBILSKA OZNAKA DANSKE
GL. MESTO ŠVICAR. SKEGA KANTONA AARGAU
INFESTACIJA S KLOPI DRUŽINE IXODIDAE
VINARSKI STROKOVNIK. 1862-1944
PRIPRAVNIK ZADUHOVNISKI POKLIC
SINGAPUR. SKA JURIS. NA PUŠKA anagram: ARS
OLIVER DRAGOJEVIČ
IZUMRLA PTICA, PODOBNA GOLOBU, Z OT. REUNION
SLOVENSKI ARHITEKT IN PUBLICIST (JANKO, 1899-1980)
PLAZILEC IZ DRUŽINE PRAVIH KUSCARJEV
DOMOVINA ASIRCEV

PREJETJE. PREVZEM SLO. IGRALCA (ALI)
ZOLCA
NASELJE OB CESTI SL. BIS. TRICA. OPLOTNICA
SULOVA ZA JABOLČNIK VOLJA ANGOŠKIH KOZ
MARIO ADORF SP. SLIKAR (SALVADOR, 1904-1989)
POKRAJINA NA PELEPO-NEŽU ELIDA IT. NAFTNI KONCERN
V VEDANTI. NAJVIŠJA RESNICA
SIMBOL ZA KALCIJ
VISOK MONOLITEN KAMNIT SPOMENIK
SLOVENSKI PESNIK, PREVAJALEC IN UREDNIK (IVAN)

NATIONAL AUSTRALIA BANK
NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV
VIETNAMSKI PISATELJ (1914-1951)
ČESKA PRITRILNICA
BENIGNA TVORBA
PRAVOSLAVNI ZBORNIK PRAVIL
DOLINA V TADŽIKISTANU
RIMSKA SI
ZAČETNIK NA KAKEM PODROČJU
KRAJ SV. OD REIMS V FRANCJI
AMORETI
LADKO KOROŠEC
BARVITOST, BARVNA PESTROST
GERMANSKO LJUDSTVO, NASTALO V 2. J. ST.

VELETOV V ZAHODNI EVROPI
MANJŠALNICA OD MOTIKA
LOS ANGELES
MESTO NA JZ. MEHIKE
2000. NAPA
IZOLACIJA
IME AMERIŠKEGA FILM. IGRALCA DOUGLASA, 1916-2020

ŠPORTNI KLUB V MADRIDU
GAMSJI BIVOL

Sestavljal: Jože Pauman

AMELOBLASTOM – benigna tvorba, EPIDOT – mineral pestacit, IGNAC LIPOVEC – vinar, IKSODOZA – infestacija s klopi družine ixodidae, NAM CAO – vietnamski pisatelj (1914-1951), TIPIK – pravoslavni zbornik pravil, VAILE – ang. olimp. jadravec

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev zgornje šahovske uganke: 1. Se6+

Rešitev spodnje šahovske uganke: 1. f6, Lxd5; 2. Te8+, Lg8; 3. f7, Sxf7; 4. Sxf7++

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Petim izšrebanim bomo podelili knjigo Meseno spoznanje, avtorja Franja Frančiča. Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenkam pravilno rešene septemberske nagradne križanke, ki so: Marjana Glinšek iz Petrovč, Dejan Kovačič iz Nove Gorice, Martin Detela iz Postojne, Jože Cerar iz Domžal in Barbara Lipold iz Grosupljega.

Jani: »Najboljša droga je žoga.«

